

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי
תכניות לימודים ייחודיות

שם ביה"ס/המוסד: בית הספר הרב תחומי עמל פתח תקוה
שם התכנית הייחודית: דיפלומטיה ויחסים בין לאומיים
תחום הדעת: מדעי החברה
מספר יחידות הלימוד: 5
סמל מוסד: 470591

שם ביה"ס/המוסד: רב תחומי פתח-תקווה ב' (עמל ב')

שם התכנית הייחודית: דיפלומטיה ויחסים בין לאומיים

תחום הדעת: מדעי החברה

מספר יחידות הלימוד: 5

סמל מוסד: 470591

תוכן העניינים

4.....	רקע.....
5.....	מבוא לתכנית.....
5.....	התלמיד וצרכיו.....
6.....	החברה וצרכיה.....
7.....	רציונל התכנית.....
8.....	ייחודיות התכנית.....
8.....	מספר היחידות בתכנית.....
9.....	מבנה תכנית הלימודים.....
10.....	מורי התכנית.....
10.....	דרכי הוראה.....
11.....	מטרות כוללניות.....
11.....	מטרות אופרטיביות.....
11.....	1. מטרות בתחום הקוגניטיבי.....
12.....	2. מטרות בתחום הערכי.....
12.....	3. מטרות בתחום הרגשי.....
12.....	4. מטרות בתחום המיומנויות והכישורים.....
13.....	העקרונות הפדגוגיים.....
15.....	דרכי לימוד התכנית.....
16.....	דרכי הוראה בתכנית.....
17.....	דרכי הערכה של התלמידים.....
17.....	הרכב ציון סופי במגמה.....
19.....	תוכני התכנית.....
20.....	טבלאות הקורסים.....
20.....	שכבה י'.....

1. מבוא למדעי החברה..... 20
2. יחסים בינ"ל..... 21
3. מנהיגות..... 24
4. מתודולוגיה..... 25
5. היסטוריה פוליטית..... 27
6. גלובליזציה..... 32

33.....שכבה י"א.....

1. המחשבה המדינית..... 33
2. ממשל פוליטיקה ומדיניות ציבורית..... 35
3. אידאולוגיות המשפיעות על הפוליטיקה של ההמונים..... 36
4. יחסי החוץ של ישראל..... 37
5. דיפלומטיה..... 40
6. דיפלומטיה ציבורית..... 43
7. ניהול ויישוב סכסוכים ומשפט בינ"ל..... 44

46.....שכבה י"ב.....

1. ביטחון וטרור..... 46
2. משטר פוליטיקה ואסלאם במדינות המזרח"ת..... 49
3. מלחמות ישראל והסכסוך הישראלי-פלסטיני..... 52
4. סדנה על ההסברה הישראלית..... 54
5. הנחיית כתיבת עבודת מחקר..... 54

55.....נספחים.....

1. נספח א': עבודת חקר..... 55
2. נספח ב': דו"ח סיור..... 58
3. נספח ג': דו"ח צפייה בסרט..... 60
4. נספח ד': תיכונים תאומים..... 62
5. נספח ה': דיבייט..... 63
6. נספח ו': מודל האו"ם..... 63

"המנהיגים הקוראים נכונה את מפת המאורעות מסוגלים לחלץ את עמם מסכנה, לשאת את ספינת אומתם על פני גליה החדשים של ההיסטוריה, להשיטה אל חופים חדשים, נעלמים לעתים. רק בהתעקשותם ובגמישותם כאחד, הם עשויים להטביע את חותמם שלהם על ההיסטוריה עצמה".

(שלמה אבינרי)

רקע

מאז תקומתה, ידעה מדינת ישראל עליות ומורדות ביחסיה הבינלאומיים והדיפלומטיים עם מדינות העולם השונות. אמנם, מעמדה האיתן של ישראל בעולם הוא מפליא מכיוון שאין עוד מדינה צעירה שהצליחה להתפתח בכל תחומי החיים ולהיות מוכרת בעולם כולו, אך לעיתים היא נקלעת להתנגשות תקשורתיות ואף דיפלומטיות עם מדינות העולם ביחס לאזרחיה הלא יהודיים. המצב הבעייתי בתחום הדיפלומטי וההסברתי של מדינת ישראל מזמן אתגרים לא פשוטים להתמודדות בכיתות לנוכח שאלות וסוגיות המועלות על-ידי התלמידים, במיוחד בשיעורי היסטוריה, אזרחות, ערבית וחינוך.

תכנית לימודים זו פותחה עבור תלמידי בית הספר "הרב תחומי ב" פתח-תקווה, כתוצאה מצורך שעלה בכיתות והרצון להתעמק בסוגיות אלה. בבית הספר לומדים כ-850 תלמידים בכיתות י"י-י"ד. בכל שכבה משכבות התיכון, י"י-ב, קיימת כיתה מופת וכיתה מדעית, מספר כיתות עיוניות רגילות וכיתה מב"ר.

עד עתה בית הספר התמקד בעיקר בתחום המדעי-טכנולוגי ונלמדו בו המגמות ביו-טכנולוגיה, מדעי המחשב (וסייבר) ואלקטרוניקה. אולם, בית הספר עבר שינוי בהתאם לדרישה העירונית ובשנים האחרונות מתקבלים תלמידים על פי אזורי רישום. חלק מאותם התלמידים מבקשים להתמקד ולהעמיק בלימודים הומאניים. בשנת תשע"ו, במסגרת השכלה כללית בכיתות י', הוכנסה לבית הספר תכנית שנתית ללימוד דיפלומטיה ויחב"ל. ממשוב שערכנו ניכר שהתלמידים הביעו עניין רב, וכתוצאה מכך הועלה הצורך להרחיב את הלימוד למגמה מעמיקה.

אין עוררין שלימוד טכנולוגי-מדעי חשוב מאוד להתפתחות ולצמיחת החברה והמדינה. יחד עם זאת, יש לפתח לימודים הומאניים מתוך הכרה שלימוד זה יקדם חברה סובלנית, אכפתית ומעורבת שתשפיע גם על התחום הטכנולוגי-מדעי. שילוב של שני תחומים אלה, יהווה נדבך לחברה שאפתנית ומתקדמת אך גם מעורבת אכפתית וסובלנית.

מבוא לתכנית

מטרת מגמת דיפלומטיה ויחסים בינלאומיים היא להכשיר דור צעיר של אזרחים מעורבים בעלי ידע מעמיק בתהליכים הפוליטיים המשתנים, הן באזור הגיאוגרפי העדין והשביר שבו אנו חיים – קרי, ישראל ושכנותיה – והן בתהליכים המשתנים בעולם הגלובלי, שמשפיעים על תהליכים בתחום היחסים הבינלאומיים.

תכנית הלימודים מתאימה לתלמידים בעלי יכולת אנליטית גבוהה של הבנה, ניתוח ביקורתי ויישום של הנושאים הנלמדים במגמה.

תכנית זו תבחן את התנהלות מדינת ישראל כשחקן בזירה העולמית והמקומית, בהתייחסות לקשיים הנובעים מכך ולהתמודדות הישראלית היומיומית האינטנסיבית במערך היחסים הבינלאומיים בכפר הגלובלי המשתנה. תכני התכנית מאפשרים ללומד לסגל לעצמו תחומי עניין ומעורבות שעשויים להצמיח דור מנהיגים חדש אכפתי וערכי.

התלמיד וצרכיו

בבית ספרנו כ-850 תלמידים. בית הספר גדל עם השנים ומצטרפים אליו תלמידים משכבות אוכלוסייה מגוונות מכל רחבי העיר. בבית הספר לומדים תלמידים רבים בעלי רמת ידע גבוהה שמבקשים לקחת חלק בתכניות לימוד מעניינות המהוות גירוי אינטלקטואלי התואם לצרכיהם. תכנית זו נותנת מענה לאוכלוסייה שמתעניינת בתחומים מאתגרים.

החברה וצרכיה

הדיפלומטיה היא תחום עתיק המשמש עד ימינו. תחום זה חשוב בזירה העולמית בכלל ובזירת המזרח התיכון בפרט. כיום, לאף מדינה, ארגון או חברה אין יכולת לתפקד באופן אפקטיבי ללא דיפלומטיה. הדיפלומטיה מסייעת להפיג מתחים ולסיים מחלוקות בדרכי שלום וללא שימוש באלימות על מנת לקדם חברה אנושית, הומאנית, משגגת ובריא. החברה העולמית בימינו, הופכת יותר אלימה מבעבר וממשלות רבות מנסות להתמודד עם בעיה זו. חינוך מוקדם לפתרון סכסוכים בדרכי שלום, יסייע למנוע תופעות אלימות בחברה. מגמת דיפלומטיה תעסוק גם בפתרון סכסוכים בדרכי שלום בין שחקנים שונים לצורך גיבוש חברה פחות אלימה. כלומר, המגמה לא רק תפתח צוהר לבעיות בתחום היחסים הבינלאומיים, אלא אף תסייע להבנה של הדרך לפתור משברים בדרכי שלום.

הנגישות הקיימת בימינו להשגת מידע, תסייע לתלמידים להגיע למידע מקיף הכולל את כל התחומים הנוגעים בנושאי דיפלומטיה ויחב"ל, לקריאת מאמרים אקדמאים ושימוש בהם לצורך ניתוח ומחקר עצמאי. באמצעות הידע שרכוש הלומד, הוא יוכל בעתיד להשפיע ולסייע להתפתחות החברה.

במסגרת הלימוד השוטף, ישולבו התלמידים בפרויקטים חברתיים (אפשר במסגרת מעורבות קהילתית חברתית), כמו בפרויקט תיכונים תאומים,¹ בתחרויות דיבייט בעברית ובאנגלית² העוסקות בנושאים אלה ושילוב אפשרי גם בתכנית MUN.³ באמצעות פרויקטים אלה, התלמידים ימצו את הידע שרכשו במגמה הלכה למעשה ויתנסו בעמידה מול קהל ובהסברת הדיפלומטיה הישראלית מול אוכלוסיות שונות בארץ ובעולם.

¹ פרויקט ייחודי שנכתב לצורך הסברת ישראל בגובה העיניים. תלמידי בית הספר נפגשים עם תלמידי בית ספר באירופה ומסבירים על ישראל. ראה מידע מפורט בנספח ד'.

² תחרויות ויכוחים בעברית ובאנגלית. ראה מידע מפורט בנספח ה'.

³ פעילות ייחודית ומרתקת שבה הופכים בני נוער למשך מספר ימים ל"שגרירים" של מדינות בסימולציה של דינוני או"ם. ראה מידע מפורט בנספח ו'.

רציונל התכנית

יחסים בינלאומיים ודיפלומטיה הינם תחומים רחבים מאוד שנוגעים בדיסציפלינות רבות כמו תקשורת, היסטוריה, מדעי המדינה, אזרחות, כלכלה, גיאוגרפיה, סוציולוגיה, משפטים ופסיכולוגיה. מכאן, שלימוד המגמה חייב בשיתוף תחומי ידע רבים. התלמיד יתפתח הן כלומד עצמאי חוקר, אך בד בבד ילמד לעבוד באופן שיתופי וקבוצתי כדי לקדם ולמצות רעיונות החשובים לו. על מנת לממש את עצמו במגמה, התלמיד יחשף לתכנים מגוונים תוך היכרות מושג הדיפלומטיה והבנת התהליכים העכשוויים בזירה העולמית ביחס לרב תרבותיות בעולם הגלובלי המשתנה כיום. הלימוד במגמה יעשה ברצף המתחיל מלימוד מבואות בסיסיים ועד להעמקה וחקר של נושאים ורעיונות, שחלקם יעלו מקרב התלמידים, בזיקה לתחומי דעת שונים. הלומד העצמאי יפתח מיומנויות גבוהות של ניסוח שאלת חקר, העלאת השערות, כתיבת טיעונים וחשיבה ביקורתית המשולבת בנקיטת עמדה המתבקשת כתוצאה מניתוח שאלת החקר. התכנית תקנה לתלמיד ידע וכלים הנחוצים כדי לחקור את הכוחות הפועלים בזירה העולמית, הלאומית, הקהילתית והבין-אישית, תוך לימוד נושאים הכוללים יכולת ניהול משא ומתן, עיצוב מדיניות במדינות מדגימות, ביטחון וטרור, תקשורת, מנהיגות, פוליטיקה ויחסים בין-לאומיים. הלימוד במגמה מהווה פלטפורמה להבנת תחומים שונים מכיוון שהמציאות של היחסים הבינלאומיים היא מציאות משתנה ומורכבת הכוללת בתוכה היבטים היסטוריים, חברתיים, כלכליים, משפטיים, פסיכולוגיים ותרבותיים. התלמיד יחשף לידע נרחב ממגוון עשיר של סוגיות הנגזרות ממערכות בינלאומיות כגון: צמיחה כלכלית, תנועות איכות הסביבה, זכויות האדם, אמנות, סיוע בינלאומי, תפוצת נשק גרעיני, לאומיות ועוד. התלמיד יבחן וינתח את האספקטים השונים הנגזרים ממערכות בין לאומיות ומבוססים על הידע אותו רכש במהלך הלימוד בשיעורי המגמה.

ייחודיות התכנית

במערכת החינוך העל-יסודית, יש מעט תכניות לימודים העוסקות בתחומי הדיפלומטיה והיחסים הבינלאומיים. תכנית ייחודית זו תאפשר לתלמידים המתעניינים בנושאים אלו ושאינם מקבלים מענה בתחומי הדעת הנלמדים בבית הספר, לרכוש ידע אקטואלי וחיוני תוך לימוד חוויתי ויצירתי. מגמה זו מקנה ידע ייחודי בתחום הממשל ותעסוק בהבנת עיצוב המדיניות, אסטרטגיה, דיפלומטיה, פוליטיקה, מדיניות ציבורית, ביטחון וחקר הלוחמה בטרור, ניהול תהליכי משא-ומתן ותקשורת פוליטית, הן בזירה המקומית והן בזירה הבינלאומית.⁴ בתכנית יעסקו התלמידים גם בהסברה של אירועים אקטואליים שונים, במתן ביקורת על ההסברה המקומית והצעת רעיונות יצירתיים לשיפור תדמית ישראל.

מספר היחידות בתכנית

תכנית הלימודים במגמה תתפרס על פני שלוש שנים, בכיתות י"א ו-י"ב, בהיקף של 5 יחידות לימוד. כל יחידת לימוד תכלול בחובה 90 שעות לימוד. בסך הכל, התלמידים ידרשו ל-450 שעות לימוד על מנת להשלים 5 יחידות לימוד. בכיתה י"א ילמדו – 180 שעות לימוד (6 שעות שבועיות). בכיתה י"ב ילמדו – 150 שעות לימוד (5 שעות שבועיות). בכיתה י"ג ילמדו – 120 שעות לימוד (4 שעות שבועיות).⁵ בסך הכל, 450 שעות לימוד המתפרשות על פני שלוש שנים.

⁴ למרות שיחסים בינלאומיים כוללים גם דיפלומטיה, בתכנית זו יינתן דגש מיוחד לתחום הדיפלומטיה שיתחבר לנושא ההסברה.

⁵ ל-120 שעות עבודת החקר ביי"ב, יצטרפו כ-30 שעות הכנה ואיסוף חומרים ביי"א.

מבנה תכנית הלימודים

בכיתה י" – התלמיד יחשף למבואות בתחומי דעת שונים במטרה לבנות את תשתית הידע התיאורטי הנדרש לצורך לימוד המקצוע. בשנה זו, יעשה שימוש במערכת המושגים המקצועית על מנת שיתאפשר קיום דיון מקצועי במהלך שלוש השנים במגמה. בנוסף, התלמיד יקבל בסיס ידע הנדרש לצורך הכנת עבודות ניתוח ושימוש במאמרים אקדמיים.

במהלך השנה התלמיד יבחן על החומר הנלמד ויגיש עבודות שונות. בסוף השנה יערך מבחן מקיף על כל החומר שנלמד. הציון בסוף כיתה י" יורכב ממבחנים, עבודות ומהמבחן הסופי, ויהווה 20% מציון ההגשה של בחינת הבגרות שתתקיים בסוף כיתה י"א.

בכיתה י"א – המשך הקניית ידע בתחומים פוליטיקה, ממשל ודיפלומטיה, בשילוב סיורים לימודיים. על בסיס הידע התיאורטי שרכש, התלמיד יתמודד עם עבודות עצמיות וילמד לנתח קטעי עיתונות, סרטונים, נאומים. התלמיד ילמד באופן מעמיק ויישומי את נושאי המגמה ויבחן בסוף השנה בבחינת בגרות בהיקף של 3 יחידות לימוד. במהלך השנה, התלמיד יבחר את נושא החקר שלו ויתחיל בעבודת שטח עיונית ואיסוף נתונים לקראת העבודה המעשית שתוגש בסוף י"ב. ציון בחינת הבגרות יהווה 60% מציון המגמה.

בכיתה י"ב – התלמיד יתמקד בלימוד ישראל המזרח התיכון. התלמיד יישם את כל החומר הנלמד במשך שנותיו במגמה באמצעות עבודת חקר על נושא אישי שיבחר. התלמיד יתמודד עם עבודת חקר מעמיקה שתקנה לו 2 יחידות לימוד.⁶ העבודה תכלול נושאים עיוניים מחקרניים השוואתיים, וציונה יהווה 40% מציון המגמה.

⁶ למרות שהתלמיד ילמד בכיתה י"ב רק 120 ש"ש, יהיו לו 2 יח"ל מכיוון שהתחיל את איסוף חומר העבודה כבר בשנת הלימודים הקודמת.

מורי התכנית

המורים שילמדו במגמה הם מורים בעלי תואר אקדמי שלרובם תואר שני והם בעלי ותק בהוראה, ושרואים בתכנית זו חשיבות למען פיתוח לומד עצמאי שיתרום לחברה הישראלית. המורים יהיו מתחומי ידע שונים כגון: תנ"ך, היסטוריה, מדעי המדינה, תקשורת, פסיכולוגיה, גיאוגרפיה, שפות, רטוריקה ומשפט. במסגרת הלימוד יחשפו התלמידים גם להרצאות אורח בנושאים מגוונים שיעשירו את חווית הלמידה.

דרכי ההוראה

במגמה ילמדו מורים מתחומי דעת שונים, אך המטרה היא גם לפתח לומד עצמאי ביקורתי. לשם כך, ההוראה במגמה תתבצע במגוון דרכים:

א. לימוד עיוני

1. לימוד פרונטלי של מורי המגמה.
2. הרצאות אורח בתחומים מגוונים להעשרת הידע וחווית הלמידה.
3. עבודות אישיות ועבודות קבוצתיות.
4. שימוש בטכנולוגיה כמו: מצגות, מחשבים ואייפדים. מרבית שיעורי המגמה יתקיימו בחדר "חכם" – המרושת במערכת מחשבים מתקדמת. התלמיד יוכל לעבוד בחדר זה באופן עצמי או קבוצתי בעזרת עזרים טכנולוגיים.

ב. לימוד חוויתי

1. התנסות אישית בנאום מול קהל – בעזרת דיבייט ו/או מודל האו"ם.
2. סיורים לימודיים במשרדים ממשלתיים, במערכות תקשורתיות, בשגרירויות זרות ועוד.
3. סיורים לימודיים בחו"ל באמצעות התכנית הייחודית: "תיכונים תאומים".
4. צפייה בסרטים תיעודיים ובסרטי קולנוע, צפייה באירועים חדשותיים אקטואליים וניתוחם.

מטרות כוללניות

1. לאפשר לתלמידים בעלי יכולות לימוד גבוהות למצות את כישוריהם ולהגיע למצוינות אישית בתחומים המעניינים אותם.
2. חיזוק יכולת ההבעה העצמית באופן אוטונומי של הלומד וטיפול אינדיבידואל בעל חשיבה עצמאית עם יכולת עמידה מול השפעות חיצוניות.
3. טיפוח אזרח המבין שאנו חיים בתוך עולם גדול ואיננו חיים בתוך אי מנותק.
4. הכשרה לאזרחות סובלנית הפתוחה לעולם.
5. טיפוח דור אזרחים בעלי ידע והבנת התהליכים האזוריים-מקומיים והתהליכים הבינלאומיים-גלובליים גם יחד, תוך העמקת הבסיס האינטלקטואלי באמצעות הקניית מושגים מתחומי הדעת של מדעי החברה והרוח.
6. הכרת התרבות וההיסטוריה של החברה הישראלית ושל שכנינו הגיאוגרפיים.
7. פיתוח מנהיגות נאורה סבלנית וסובלנית כלפי חברות שונות, בעזרת הבנת היחסית והבינלאומיים ולימוד כישורי משא ומתן.

מטרות אופרטיביות

א. מטרות בתחום הקוגניטיבי

1. התלמיד ידע ויבין תהליכים מדיניים בישראל ובעולם.
2. התלמיד יכיר מושגים מתחום הדיפלומטיה והיחב"ל.
3. התלמיד ידע להסיק מסקנות ויוכל לנתח תהליכים מדיניים.
4. התלמיד יכיר התייחסויות שונות לאותו מקרה/מאמר/סכסוך.
5. התלמיד יפתח חשיבה ביקורתית.
6. התלמיד יתפתח כלומד עצמאי אוטונומי.

ב. מטרות בתחום הערכי

1. התלמיד יפתח הזדהות עם הנעשה במדינתו בפתיחות להבנת כל הצדדים הנוגעים בדבר.
2. התלמיד ידע לנתח אירועים תוך התייחסות מוסרית לנושא.
3. התלמיד יכיר בצורך של פיתוח מנהיגות עתידית בישראל בשאיפה להשתלבותו העתידית במערך המדיני והציבורי בישראל.

ג. מטרות בתחום הרגשי

1. התלמיד יחשף לתרבויות שונות וכך יבין את חשיבות הפלורליזם ויפתח סובלנות כלפי התרבויות השונות.
2. התלמיד יכיר לעומק את תרבות מדינתו ומתוך כך יעמיק את הזדהותו איתה ויגבש את זהותו העצמית.
3. התלמיד יכיר בחשיבות ההשפעה והתרומה האישית למען קהילה וחברה טובה יותר.

ד. מטרות בתחום המיומנויות והכישורים

1. התלמיד יפתח מיומנויות של עמידה בזמנים ובלחצים.
2. התלמיד ידע להתמודד עם קריאת מאמרים בעברית ובאנגלית.
3. התלמיד יפתח את כושר הניתוח הביקורתי.
4. התלמיד ינהל תרבות דיון עניינית תוך שימוש בעקרונות הרטוריקה והדיבייט.
5. התלמיד יפתח יכולת עבודה בצוות עבודה תוך יכולת הסתגלות לעבודה שיתופית.

העקרונות הפדגוגיים⁷

1. רלוונטיות – התכנית מותאמת לעולמם של הלומדים ולסוגיות המעסיקות אותם. במגמה זו התלמיד מתמקד בנושאים אקטואליים מחיי היום יום במדינה ובעולם.
2. מעורבות – הלומדים פעילים מתוך סקרנות ומוטיבציה, מגלים מעורבות ויכולים ליישם את הנלמד בחיי היום-יום שלהם. במגמה, התלמיד פעיל הן בשיעורים הפרונטאליים המבוססים על דיון ערכי והן בשיעורים החווייתיים.
3. ערכים – התכנית מחוברת לעולם התרבותי הערכי המוסרי של הלומדים. התלמיד לומד את ערכי הפלורליזם והסובלנות, זכויות אדם, אזרח ומיעוט ואת עקרונות הדמוקרטיה. התלמיד ידע להבחין בין דמוקרטיה למשטר דיקטטורי.
4. פיתוח חשיבה – התכנית מטפחת מיומנויות חשיבה מסדר גבוה ומאפשרת התייחסות רבת ממדים מזוויות ראייה שונות לתחומי הדעת השונים. המגמה תפתח לומד חושב וביקורתי שיידע לנתח מקרי בוחן.
5. אוטונומיה – פיתוח איכויות אישיות של לומד עצמאי העושה בחירות, יוזם ומאמין ביכולותיו. התלמיד יבחר להתמקד בנושא המעניין אותו לצורך חקר עצמאי.
6. הכרה בשונות – התכנית נותנת מענה להטרוגניות של התלמידים מבחינת תחומי עניין, סגנונות חשיבה, סגנונות למידה והתפתחות רגשית. במהלך הלימוד, התלמידים יעבדו גם בקבוצות לימוד ויוכלו לשמוע דעות שונות וסגנונות למידה שונים.

⁷ העקרונות הפדגוגיים מבוססים על היסודות המארגנים במסמך משרד החינוך המתייחס ללמידה משמעותית, של אגף א' לפיתוח פדגוגי.

7. ריבוי אינטליגנציות – שילוב בין תחומי ידע שונים נותן מקום לקולות שונים, ולביטויים של פרטים כולל אלה של המורים ושל התלמידים. המגמה משלבת מספר דיסציפלינות ומאפשרת ללומד להיחשף לידע רחב בתחומים מגוונים.
8. גיוון – שילוב מיומנויות ותחומי ידע שונים מגוון את תהליכי ההוראה הלמידה וההערכה ומזמן הרחבת אופקים ומיצוי הפוטנציאל האישי. הגיוון מאפשר לכל תלמיד להרחיב ולהעמיק ידיעותיו בתחומים המעניינים אותו.
9. שילוב תקשוב – לימוד במגמה מצריך שילוב של לימוד פרונטאלי עם לימוד חוויתי ולימוד מתוקשב. בהתאם לעולמנו המתפתח, התלמיד כיום מתוקשב יותר. במגמה, התלמיד המתוקשב יוכל לקבל במה ולעבוד בעזרת מצגות, סרטונים, אייפדים וכדומה.
10. פיתוח מיומנויות מגוונות כמו תכנון זמן יעיל ועמידה בזמני הגשת העבודות. יכולת עמידה מול קהל והשמעת טענות וטיעונים תוך למידת קבלת ביקורת של עמיתים או מורים.
11. קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל הקבוצות החברה הישראלית – שוויון הזדמנויות לבנים ובנות, לעולים וותיקים.

דרכי לימוד התכנית⁸

1. באופן מתקשב – ניתוח אירועים באמצעות סרטונים, סרטים ואייפדים.
2. למידה של גילוי וחקר בחברותא – התלמידים יתבקשו לחקור תופעות מסוימות ולהגיע למסקנות קבוצתיות.
3. למידה חוץ כיתתית – באמצעות סיורים לימודיים והכנת דוחות סיור.
4. למידה פעילה דרך התנסות ותרגול – התלמידים יקבלו מקרה בוחן וינתחו כיצד הם היו נוהגים במקרה זה.
5. פרויקטים משותפים – התלמידים יבצעו מטלות ביצוע משותפות.
6. למידה דרך דיון פעיל – הדיון יסייע להביע ולהחליף דעות וליישם את החומר הנלמד בשיעורים דרך מקרים אמפיריים.
7. למידה חווייתית באמצעות כלי הדיבייט – כלי זה יסייע לעמוד מול קהל בביטחון.

⁸ דרכי הלמידה בתכנית מבוססים על היסודות המארגנים במסמך משרד החינוך המתייחס ללמידה משמעותית, של אגף א' לפיתוח פדגוגי.

דרכי ההוראה בתכנית

מטרות	דרך ההוראה
<p>התלמיד יכיר את תחום התוכן, את תכולת המידע והידע שהוא כולל, את המקורות למידע ולידע המקצועי.</p> <p>התלמיד יבחן את עמדותיו ואת הבנתו המתגבשת בתחום הדעת על ידי התמודדות עם סוגיות מקצועיות ודיון בהם בכיתה.</p>	<p>הרצאות פרונטאליות ודיון</p>
<p>התלמיד ירכוש מיומנויות למידה בעזרת כלי עזר משולבים במשימות שיתוכו וייסעו לו במטלות הלמידה המגוונות.</p>	<p>הוראה מתווכת</p>
<p>התלמיד יבצע מטלות המבוססות על הבנה ושימוש בידע שרכש.</p> <p>התלמיד יהיה אחראי ללמידה עצמית אינדיבידואלית.</p> <p>התלמיד יישם את יכולותיו באמצעות דיון, הקשבה, ועבודה משותפת עם תלמידים נוספים, וכך יוכל הן לבטא את דעתו והן להיחשף לדעות של אחרים.</p>	<p>הוראה מורכבת</p>
<p>התלמיד ישפר את יכולותיו ומיומנויותיו תוך התמודדות עם מטלות בעבודה משותפת ועל-ידי התנסויות שיישמו את המיומנויות שרכש.</p>	<p>למידה פעילה</p>
<p>התלמיד יתמודד באופן אישי וישפר את יכולותיו הקוגניטיביות והארגוניות על ידי התמודדות עם ארגון זמן, ארגון מידע ותוכן, המרת מידע מצורת ייצוג לאחרת, ניתוח ופרשנות.</p>	<p>הוראה יחידנית</p>
<p>התלמיד ישפר את ידיעותיו ומיומנויותיו בחומר הנלמד, ויגיע לרמת שליטה בחומר בקצב אישי בעזרת בהתאמת דרכי ההוראה ליכולתו וצרכיו.</p>	<p>למידה לקראת שליטה</p>

דרכי הערכה של התלמידים

דרכי ההערכה מגוונות ואלטרנטיביות, הכוללות הן דרכי הערכה קונבנציונליות והן דרכי הערכה חלופיות.

1. דרכי הבחנות קונבנציונליים: בחנים, מבחנים, השתתפות פעילה בשיעורים.
2. דו"ח סיור – כנדבך משלים ללימוד הפרונטלי, התלמידים יסיירו בארגונים שונים כמו: משרד החוץ, בית המשפט העליון, מטה האו"ם בארמון הנציב, המכון הישראלי לדמוקרטיה ועוד. בכל סיור התלמידים יכתבו דו"ח סיור ויקשרו את הסיור לחומר הנלמד.
3. השתתפות בפעילות חווייתית⁹ – כמו: מודל האו"ם, דיבייט בנושאים הנלמדים, הכנת תערוכות שונות, ופעילות בית ספרית כדוגמת הפעילות שערכו התלמידים בנושא מועצת הביטחון של האו"ם.
4. עבודות חקר – עבודת חקר אישיות וקבוצתיות, שיוצגו בפני תלמידי המגמה.

הרכב הציון הסופי במגמה

- 3 יח"ל בגרות – המבחן יערך בסוף כיתה י"א על החומר הנלמד במשך השנתיים של כיתות י"א-י"ב.
 - 2 יח"ל – עבודת חקר שתתחיל כבר בסמסטר השני בכיתה י"א ותמשיך לכיתה י"ב. התלמיד יתמודד עם ניסוח שאלת מחקר ויתבסס על מקורות אקדמאיים. העבודה תכלול את הנושאים אותם למד התלמיד במשך שלוש שנים במגמה.
- הציון השנתי מפורט בטבלה הבאה:

⁹ התלמיד יקבל בonus של עד 10% על השתתפות פעילה, תרומה, יוזמה ו/או השתתפות אפקטיבית.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פי"ת

<u>שכבה</u>	<u>סמסטר א'</u>	<u>סמסטר ב'</u>	<u>הערות</u>
י'	דו"ח סיור – 15% מבחן 1 – 30% מצגות – 15% הגשת עבודה – 30% הערכת מורה – 10%	מבחן מסכם שנתי – 60% הגשת עבודה – 25% הערכת מורה – 15%	הציון השנתי יהווה 20% מציון ההגשה לבחינת הבגרות בכיתה י"א.
סה"כ	100% ציון המחצית יהווה 50% מהציון השנתי.	100% ציון המחצית יהווה 50% מהציון השנתי.	
י"א	2 מבחנים – 40% מצגות – 15% דו"ח סיור – 15% הגשת עבודה – 20% הערכת מורה – 10%	מבחן מסכם – 60% הגשת עבודה – 30% הערכת מורה – 10%	ציון ההגשה לבגרות מורכב כך: ציון שנתי י" – 20% ציון שנתי י"א – 50% מתכונת – 30% ממוצע ציוני ההגשה והבגרות יהוו 60% מציון המגמה הסופי.
סה"כ	100% ציון המחצית יהווה 50% מהציון השנתי.	100% ציון המחצית יהווה 50% מהציון השנתי.	
י"ב	מבחן – 50% עמידה ביעדי הגשת העבודה – 20% דו"ח סיור – 10% הערכת מורה – 20%	עבודת חקר – 100%	הציון השנתי של י"ב יהווה 40% מציון המגמה.
סה"כ	100% ציון המחצית יהווה 10% מהציון השנתי.	100% ציון עבודת החקר יהווה 90% מהציון השנתי.	

תוכני התכנית

שעות לימוד	נושא	סמסטר	שכבה
10	מבוא למדעי החברה	א'	י'
55	יחב"ל	א'+ב'	
15	מנהיגות	ב'	
30	מתודולוגיה	א'	
55	היסטוריה פוליטית	א'+ב'	
15	גלובליזציה	ב'	
180 שעות			סה"כ
15	מחשבה מדינית	א'	י"א
15	משטר פוליטיקה ומדיניות ציבורית	א'	
10	פוליטיקה של המונים	א'	
15	דיפלומטיה	ב'	
30	דיפלומטיה ציבורית	ב'	
35	יחסי חוץ של ישראל	א'	
30	משפט בינלאומי וניהול סכסוכים	א'+ב'	
150 שעות			סה"כ
32	ביטחון וטרור	א'	י"ב
30	משטר ופוליטיקה השכנות במדינות	א'	
20	מלחמות ישראל	א'	
8	סדנת הסברה	א'	
30	הנחייה לעבודת חקר	א'+ב'	
120 שעות			סה"כ

שכבה י'

1. מבוא למדעי החברה – 10 שעות

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
מבוא לפסיכולוגיה	2	התלמיד יבין מהי פסיכולוגיה ובאילו תחומים היא עוסקת.	הגדרת המושג פסיכולוגיה. התנהגות אנושית בהתאם למדדים שונים.	הרצאת מורה, אורחת, המורה לפסיכולוגיה.	גריג, ר"ג וזימברדו, פ"ג, (2002). מבוא לפסיכולוגיה (כרך א'). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 10-1, 20-22.	השתתפות בשיעור.
פסיכולוגיה פוליטית	3	התלמיד יחשף לסוגים שונים של התנהגות מנהיגים.	הגישה הפסיכו-ביורפית, הגישה מבוססת-התכונות, תחכום פוליטי, קוגניציה פוליטית: חשיבה-מונעת.	סדנת מקרה בוחן של מנהיגים.	גריג, ר"ג וזימברדו, פ"ג, (2002). מבוא לפסיכולוגיה (כרך ב'), תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, פרק 17.	השתתפות בשיעור ועבודה קבוצתית בסדנה.
מבוא לסוציולוגיה	3	התלמיד יבין מהי סוציולוגיה ובאילו תחומים היא עוסקת.	סוציולוגיה, אינטראקציה חברתית, סטייה, ריבוד.	הרצאת מורה, אורחת, המורה לסוציולוגיה.	גידנס, א', (2013) סוציולוגיה , תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. לזרספלד, פ', (1987). הסוציולוגיה מול השכל הישר. בתוך ד"ר-רוט הלר וני נוח (עורכים), היחיד והסדר החברתי (עמ' 12-14). תל אביב: עם עובד.	השתתפות בשיעור.
סוציולוגיה פוליטית	2	התלמיד יבין את מורכבות הפוליטיקה בהתאמה לחברה האזרחית. התלמיד יכיר את התפר שבין הפוליטיקה לחברה.	החברה האזרחית ומקומה בפוליטיקה, הבנייה חברתית של המציאות, המדינה ותפקידיה: האינסטרו-מנטאליים והאקס-פרסיביים, הסדרים סוציו-פוליטיים.	שיעור וסדנת אירועים פוליטיים וניתוחם.	בן אליעזר, א' (2006). חברה אזרחית , בתוך: א' רם וני ברקוביץ (עורכים) אישויוון (עמ' 173). באר שבע: אוניברסיטת בן גוריון. קימרלינג, ב', (2002) מבוא לסוציולוגיה , תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 7-53. רוזן, ל', (2001). מושג החברה האזרחית , בתוך י' פלד ו' אופיר (עורכים), ישראל: מחברה מגויסת לחברה אזרחית (עמ' 27-34). ירושלים: מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד . משוניס, ג', (1999). סוציולוגיה , תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 424-448.	השתתפות בשיעור ועבודה קבוצתית בסדנה.

2. יחסים בינלאומיים – 55 שעות

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
היכרות	2	התלמיד יבין את רציונאל הלימוד במגמה. התלמיד יתאם ציפיות הן עם עמיתיו והן עם מוריו.	יחב"ל, דיפלומטיה, פוליטיקה, זהות, היסטוריה דיפלומטית, אוריינות, דיבייט, רטוריקה, גלובליזציה.	הרצאה ודיון.	התלמידי יחשף לביבליוגרפיה הנדרשת בשנה זו.	השתתפות בשיעור.
מבוא ליחסים בינלאומיים	6	התלמיד יכיר את המושג יחסים בינלאומיים וחשיבותם. התלמיד יבין שיחסים בינלאומיים משפיעים על חיי היום יום.	יחסים בינלאומיים, מושגי יסוד: שלטון, מדינה שחקנים במערכות בינלאומיות, כללי משחק פוליטיים.	שיעור פרונטאלי של מורי המגמה. סדנת ניתוח קבוצתי של מקרה בוחן ביחסים בינלאומיים אקטואליים.	קגלי, צ' ויטקופף, י" (2001). הפוליטיקה העולמית: מגמות ותמורות, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 1-14. גלבו, א' (1979). יחסים בינלאומיים, תל אביב: עם עובד, עמ' 11-21.	השתתפות בשיעור ועבודה קבוצתית בסדנה.
גישות ביחב"ל	6	התלמיד יכיר גישות שונות להתפתחות היחסים הבינלאומיים.	ריאליזם, ליברליזם, נאו-ריאליזם לאחר המלחמה הקרה.	הרצאה וניתוח אירועים על פי הגישות השונות. צפייה בסרטי תעודה.	קגלי, צ' ויטקופף, י" (2001). הפוליטיקה העולמית: מגמות ותמורות, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.	השתתפות פעילה.
אסטרטגיה של שלום ומלחמה בהתאם לגישות השונות	4	התלמיד יישם את התיאוריות שלמד.		סדנא של עבודה יישומית.		עבודה קבוצתית על ניתוח אירוע בהתאם לגישות השונות.
חקר היחב"ל	6	התלמיד יכיר את ניתוח המחקר ביחסים בינלאומיים ויישם באמצעות מקרה בוחן.	רמות ניתוח: רמת מערכת – המדינה והפרט, הרמה האזורית.	ניתוח אירוע בין שתי מדינות באמצעות ניתוח המחקר.	גלבו, א' (1979). יחסים בינלאומיים, תל אביב: עם עובד, עמ' 21-24. מדזיני, מ' (2006). מפורט ארתור עד הירושימה. תל אביב: האוניברסיטה המשודרת, עמ' 119-132.	השתתפות פעילה וניתוח אירוע.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

השתתפות פעילה.	השתתפות פעילה.	הרצאה מלווה במצגות.	הסכם וסטפליה, ריבונות, סוגי מדינות לאום.	התלמיד יבין את המונח מדינת לאום. התלמיד יכיר את מאפייני מדינת הלאום ואת תרומתה להתפתחות היחב"ל.	4	היווצרות מדינת הלאום
ניתוח סרט. השתתפות בדיון.	זלינגר, מי (תשל"ד). <i>תולדות המחשבה המדינית מאז המהפכה הצרפתית</i> . ירושלים: האוניברסיטה העברית.	הרצאה מלווה בסרט. דיון כיתתי.	עקרונות המהפכה הצרפתית. לאומיות.	התלמיד יכיר את עקרונות המהפכה הצרפתית ויפתח מחשבה ביקורתית לגבי השאלה האם יש סתירה בין לאומיות לדמוקרטיה	4	לאומיות והמהפכה הצרפתית
הצגת דו"ח צפייה בסרט.	טוכמן, ר"ב (1986). <i>מצעד האינולות</i> (עמ' 298-325). תל אביב: ספרית מעריב. הרכבי, י' (1990). <i>מלחמה ואסטרטגיה</i> . תל אביב: מערכות, עמ' 23-41. עברון, י' (1978). <i>הדילמה הגרעינית של ישראל</i> . רמת אפעל: יד טבנקין, עמ' 13-22.	הרצאה וצפייה בסרט מערוץ ההיסטוריה "מאחורי מסך הברזל" על מנת שהתלמידי ם יבינו את ההבדל המשמעותי בין המערב לקומוניזם. צפייה בסרטונים מיוטיוב.	מלחמה קרה, מערכת חד קוטבית ומערכת דו קוטבית, הגמוניה של מעצמה, מירוץ חימוש, השפעת ברית המועצות על משבר קובה, אמנת אי-הפצת נשק גרעיני, בריתות ואמנות בינלאומיות.	התלמיד יבין מהי מלחמה קרה. התלמיד יחשף להשפעת המלחמה הקרה על הסדר העולמי החדש.	6	המלחמה הקרה והסדר העולמי החדש
השתתפות פעילה. שיעורי בית. צפייה ביוטיוב – אבני פינה – יחב"ל בעידן גלובליזציה.	בריצי, מ', שטיינברג, ב', ושטיין ג' (1978). תבנית לחקר מדיניות החוץ, בתוך א' גלבו (עורך), <i>יחסים בין-לאומיים</i> (עמ' 131-146). תל אביב: עם עובד.	הרצאה, ניתוח מאמר, צפייה בסרטונים.	קבלת החלטות בסביבה ביצועית ופסיכולוגית. בעקבות גורם הפתעה – פרל הרבור ומלחמת יום כיפור.	התלמיד יבין שיש גורמים שונים המשפיעים על מדיניות חוץ של מדינות. גורם ההפתעה. המנוגד לקונספציה.	6	מדיניות החוץ בתהליך מערכתית

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

<p>השתתפות פעילה בדיבייט המדמה את מועצת הביטחון של האו"ם ובשיעורי מודל האו"ם. ניתוח אירוע אקטואלי שנדון במועצת הביטחון.</p>	<p>קגלי, צ' וויטקופף, י" (2001). <i>הפוליטיקה העולמית: מגמות ותמורות</i>, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 200-221.</p>	<p>הרצאה הסוקרת את הקמת האו"ם מגולו כחבר הלאומים.</p>	<p>שחקנים לא מדינתיים, ארגונים בינ"ל על-מדינתיים, ארגונים בין מדינתיים בינ"ל, ארגון לא-ממשלתי בינ"ל, קבוצות דתיות, אתניות, טרור, תאגידים בינלאומיים. האו"ם, העצרת הכללית ומועצת הביטחון.</p>	<p>התלמיד יכיר את מגוון השחקנים הלא-מדינתיים בהיבטים הכלכליים, ביטחוניים וחברתיים. התלמיד יכיר את ארגון האו"ם ומוסדותיו, פעולותיו, השפעתו ומגבלותיו.</p>	<p>6</p>	<p>שחקנים לא מדינתיים: ארגונים בין-ממשלתיים (IGOs) ושחקנים לא-ממשלתיים (NGOs) פריצת גבולות לאומיים</p>
<p>השתתפות פעילה.</p>	<p>קגלי, צ' וויטקופף, י" (2001). <i>הפוליטיקה העולמית: מגמות ותמורות</i>, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 419-425.</p>	<p>הרצאה, סרטונים ומצגת.</p>	<p>עוצמה קשה ועוצמה רכה, עוצמה צבאית, עוצמה כלכלית, עוצמה איכותית.</p>	<p>התלמיד יכיר את מרכיבי ומאפייני העוצמה של מעצמות, מדינות וגם של שחקנים לא מדינתיים התלמיד יבין את המגבלות על הפעלת העוצמה בזירה העולמית. ריבוד העוצמה במערכת העולמית המשתנה.</p>	<p>5</p>	<p>עוצמה בפוליטיקה העולמית</p>

3. מנהיגות – 15 שעות

בפרק זה יכיר התלמיד את נושא המנהיגות מימי המקרא ועד ימנו אלה. התלמיד יכיר את הסגנונות השונים של המנהיגות, יגדיר קריטריונים למנהיגות, ישווה בין המנהיגים השונים ויקביל בין המנהיגים המקראיים למנהיגים כיום.

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
מנהיגים ומנהיגים סגנונות מנהיגות	3	התלמיד יכיר מאפיינים של מנהיגות וצרכים של מנהיגים. התלמיד יכיר סגנונות ניהול וסגנונות מנהיגות ויעמוד על ההבדלים ביניהם.	מנהיג, מונהג, הנהגה, קבוצה, מודל הסגנונות של אדיגס.	פעילות בכיתה בנושא מנהיגות, מצגת, קטעי סרטים ביקור והדרכה בנאות קדומים בנושא מנהיגות במקרא.	סרטון "ריקוד המנהיגות".	דו"ח סיור ודו"ח צפייה.
מנהיגות מגדרית	3	התלמיד יבין את התפתחות המנהיגות המגדרית בכלל ובישראל בפרט. התלמיד יבין את איסור אפליה בתעסוקה עפ"י דיני העבודה.	תקרת הזכוכית, אפליה סמויה, "תכונות גבריות" מול "תכונות נשיות", הכללה מול הדרה, שוויון מגדרי בתחום הפוליטי, קבוצת אינטרס, התיאוריה הפמיניסטית של שנות ה-60.	שיעור פרונטאלי של מורי המגמה. הרצאת אורחת מהתחום הפוליטי. *אפשרות להרצאה של ד"ר מיכל חמו לוטס או ד"ר רבקה נרדי על מנהיגות נשית.	הרצוג, ח' (1999). נשים בפוליטיקה ופוליטיקה של נשים, בתוך ג' רוזן (עורך), מין, מגדר ופוליטיקה (עמ' 307-355). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. זרעאלי, ד' (1999). המגדור בעולם העבודה, בתוך ג' רוזן (עורך), מין, מגדר ופוליטיקה (עמ' 167-215). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד.	השתתפות פעילה. שיעורי בית. עבודה על מנהיגה.
מנהיגים מהעבר: בין מנחם בן גדי למנחם בגין: גבירותי ורבותי- מהפך	2	התלמיד יכיר את המנהיגות בתקופה המלוכנית. התלמיד יכיר את חילוף השלטון שהתרחש בימי מנחם בגין. התלמיד יחזק את הקשר למוולדתו, מורשתו ומנהיגו.	פירוש הביטוי: "מנהיג אמיתי מקדים את בני זמנו בתחושתו, בראיית הנולד, באינסטינקט שלו". כיצד ביטוי זה מומחש בפועל של מנחם בגין? כיצד, אם בכלל, מומחש ביטוי זה בימי ממלכת ישראל?	ניתוח טקסטים מקראיים ולא מקראיים, סרטונים בנושא.		השתתפות פעילה בדיון. ניתוח טקסט.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

השתתפות פעילה. ניתוח טקסט.	טקסטים השוואתיים.	סרטונים וטקסטים של מנהיגים שבתקופתם נערכו הסכמי שלום ובתקופתם עם ישראל/מדינת ישראל חוו מלחמה.	מנהיגות, אחריות, שיקול דעת.	התלמיד יבין את האחריות של המנהיג על עמו בזמן מלחמה ובזמן של שלום. התלמיד יבין כיצד פועל מנהיג בהתאם ליחסים של מדינתו עם מדינה אחרת.	3	מנהיגי מלחמה, מנהיגים של שלום-
שיעורי בית. עבודה יצירתית - תכנון סיור בעקבות מנהיגים.	אטלס.	קטעי עיתונות, כתבות טלוויזיוניות, אתרי אינטרנט, אתרי הנצחה, אתרי טיולים, מפות.	הנצחה, אתרי מורשת, מדרשה.	התלמיד יכיר אתרי מורשת והנצחה של מנהיגים. התלמיד יבחר מנהיג/ה ויתכנן טיול שיתבסס על אתרי מורשת והנצחה שלה/ה.	2	בעקבות מנהיגים
עבודה קבוצתית בה יבחרו תלמידי הקבוצה מנהיג/ה מהעבר או ההווה וינתחו את התנהלותו עפ"י הסגנון המתאים לו.		הצגת העבודות בכיתה			2	עבודת סיכום חווייתית - כיתתית

4. מתודולוגיה – 30 שעות

בפרק זה התלמיד ילמד להגדיר נושא מחקר ולנתח טקסטים. התלמיד ידע להבחין בין מקורות אקדמיים.

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
מפות מעצבות נרטיב	3	התלמיד יבין את השימוש במפות באופן סלקטיבי במטרה לעצב נרטיב, תוך התמקדות בהסברה של משרד החוץ הישראלי.	מציאות מול דימוי, נרטיב.	עבודה כיתתית - בקבוצות - ניתוח של החוברת מאתר משרד החוץ הישראלי.	"Israel's –,Story in Maps" (חוברת מאתר משרד החוץ הישראלי).	עבודה כיתתית בקבוצות.
עיצוב הנרטיב באמצעות זיכרון קולקטיבי	4	התלמיד ילמד מה הוא זיכרון קולקטיבי כמעצב נרטיב לאומי והשפעתו על החברה הישראלית.	זיכרון קולקטיבי, נרטיב לאומי, מחוזות זיכרון.	הרצאה וצפייה בסרטים.	סרטי תעודה.	דו"ח צפייה.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

<p>סדנה : עמידה מול קהל.</p>	<p>עימות קנדי מול ניקסון (1960). עימות פרס מול בנימין נתניהו (1996). עימות בנימין נתניהו מול איציק מרדכי (1999). ברוך, אי' (2001). שער שלישי: השם עוז - על השפה היהודית והישראלית בנאומיהם השונים של מנהיגי דעה בציבוריות הישראלית. <i>בתום לב</i>. ירושלים: כתר, עמ' 85-93. צור, ני' (2004). <i>רטוריקה פוליטית-מנהיגים ישראליים במצבי לחץ</i>. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, עמ' 64-96.</p>	<p>עמידה מול קהל (פרזנטציה).</p>	<p>רטוריקה.</p>	<p>5</p> <p>התלמיד יכיר את הלוגיקה של תורת הרטוריקה ואת משמעותה ביחב"ל ובדיפלומטיה. התלמיד יחשף לעימותים בכלי התקשורת שהשפיעו על התהליך הפוליטי. התלמיד ילמד איך להתמודד עם קהל עוין ולשכנע בנעימות ולא בהתלהמות.</p>	<p>תורת הנאום והרטוריקה</p>
<p>התנסות פעילה בכתיבת טיעונים והצגתם מול קהל.</p>		<p>סטודנטים המהווים את נבחרת הדיבייט באוניברסיטאות המובילות.</p>	<p>עקרונות הדיבייט הכוללים תוכן הטיעונים, סגנון דיבור ותרבות דיון.</p>	<p>12</p> <p>התלמיד ידע כיצד לטעון באופן לוגי ולעמוד מול קהל. התלמיד יפתח יכולת חשיבה ויכולת הבעה.</p>	<p>דיבייט</p>
<p>הגשת עבודה – ניסוח שאלת חקר, ראשי פרקים, מקורות מידע.</p>	<p>אהרוני, ני' (2001). <i>כללי רישום ביבליוגרפי מעובדים על-פי ה-APA</i>, רמת גן: אוניברסיטת בר-אילן. וולפה, ע' ועמית, ע' (1998). <i>לכתוב עבודת מחקר - כלים וכללים</i>. תל אביב: דיונון.</p>	<p>לימוד בחדר מחשבים, התנסות ויישום באמצעות הרצאות, סדנאות והדרכה אישית. הגשת עבודות שונות.</p>	<p>שאלת מחקר, איתור מקורות מידע, בניית טיעונים לוגיים, מבנה העבודה, הפניות וביבליוגרפיה.</p>	<p>6</p> <p>התלמיד ילמד להגדיר נושא מחקר ולנסח שאלת מחקר והשערות ראשוניות. התלמיד ידע להשתמש במאגרי מידע ומנועי חיפוש על מנת להגיע למידע הרלוונטיים למחקרו. התלמיד יבין את ההבדל בין מקורות המידע השונים, אקדמיים וחופי אקדמיים, מקורות "ראשוניים" ומקורות "משניים". התלמיד ידע את כללי כתיבת הפניות וביבליוגרפיה.</p>	<p>אורניות</p>

5. היסטוריה פוליטית: השורשים ההיסטוריים, התרבותיים החברתיים כמעצבים יחסי-חוצ

בינלאומיים – 55 שעות

התלמיד יכיר התהליכים שעיצבו את היחסים הבינלאומיים של מדינות שונות. התלמיד ילמד על כל אזור ברצף ובסיום הנושא יחבר את כל האירועים על ציר כרונולוגי מקביל ויבין בכל תקופה נתונה את האירועים שהשפיעו במזרח התיכון, באירופה, אסיה וארה"ב.

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
המזרח התיכון מראשית האימפריה העות'מאנית ועד מלחמת העולם הראשונה	3	התלמיד יכיר את ההיסטוריה של המזרח התיכון ויבין מהו רעיון "דאר אל-אסלאם", התלמיד יכיר את המבנה הפוליטי ואת דרך פועלה של האימפריה העות'מאנית והשלכותיה על עיצוב פני המזרח התיכון בעת החדשה.	אסלאם, "ארץ האסלאם", האימפריה העות'מאנית, הסולטאנים הראשונים.	הבנת הנושא באמצעות קריאת מאמרים.	ארליך, ח' (1987). <i>מבוא להיסטוריה של המזרח התיכון בעת החדשה</i> . תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 15-30, 36-44, 47-56.	השתתפות פעילה בדיון.
הלאומיות במזרח התיכון	3	התלמיד יכיר את הסיבות שהובילו לצמיחת רעיון הלאומי המודרני במזרח התיכון וצמיחתן של תנועות להגדרה עצמית ולהתחדשות פוליטית בעולם הערבי.	הלאומיות המצרית: מצטפא כאמל, ה'וטניה', הלאומיות התורכית: "העות'מאנים הצעירים", עבד אל-חמיד. לאומיות הערבית: המחאה האנטי-חמידית, מהפכת "התורכים הצעירים".	הבנת הנושא באמצעות קריאת מאמרים.	ארליך, ח' (1987). <i>מבוא להיסטוריה של המזרח התיכון בעת החדשה</i> . תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 7-28, 36-60, 81-100.	השתתפות פעילה בדיון.
המזרח התיכון משתנה במהלך מלחמת העולם הראשונה	3	התלמיד יבין את השפעת המלחמה על המזרח התיכון, את הישויות המדיניות שקמו ואת השינוי בעקבות כניסת המערב לאזור.	מלחמת העולם הראשונה.	הבנת הנושא באמצעות קריאת מאמרים ומצגות.	ארליך, ח' (1987). <i>מבוא להיסטוריה של המזרח התיכון בעת החדשה</i> . תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 23-46, 72-86, 101-109, 113-139.	השתתפות פעילה בדיון.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

השתתפות פעילה בדיון. ניתוח מאמר.	ארליך, ח' (1992). <i>המזרח התיכון בין מלחמות העולם</i> , תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.	הבנת הנושא באמצעות קריאת מאמרים ומצגות.	מנדט, לאומיות תחת מנדט, אסלאם פוליטי.	התלמיד יכיר את שינוי פני המזרח התיכון לאחר מלחמת העולם הראשונה. שיטת המנדטים והשלכותיהם.	3	המזרח התיכון שתי מלחמות עולם
השתתפות פעילה בדיון.	פודה, א' (1996). <i>החתימה להגמוניה בעולם הערבי</i> , תל אביב: משרד הביטחון, עמ' 9-15, 24-44.	הבנת הנושא באמצעות קריאת מאמרים ומצגות.	ברית בגדד, משבר האנגריה, תהליכי דה קולוניזציה.	התלמיד ילמד על ניסיונות המעצמות לקדם את האינטרסים שלהן באזור, וזאת במקביל למאבק בין המדינות הערביות על שליטה בעולם הערבי.	3	המזרח התיכון לאחר מלחמת העולם השנייה ובתקופת המלחמה הקרה
לסיכום הנושא: עבודה קבוצתית.		הצגת עבודות - כל קבוצה תבחר מדינה שנלמדה בפרק זה ותציג את ההיסטוריה הפוליטית שלה.		התלמיד וקבוצתו יקשרו את כל מה שלמדו על האזור.	2	סיכום נושא המזרח התיכון
					17 שעות	סה"כ מזרח תיכון
קריאת מאמרים וניתוח השוואתי.	שילוני, ב"ע (1995). <i>יפן המסורתית</i> . תל אביב: שוקן, עמ' 68-89, 129-96. שיחור, י' (1979). <i>סיין: מסורת מול שינוי</i> . תל אביב: האוניברסיטה המשודרת, עמ' 9-21. לבקוביץ, א' (2003). <i>קוריאה: היסטוריה ופוליטיקה</i> . תל אביב: הוצאת אוניברסיטת תל אביב, עמ' 22-26.	הרצאה מלווה במצגות.	סיין: סיקור השושלות סואי, טאנג, סונג ויואן. התלמיד יכיר יותר לעומק את שושלת מינג, השושלת האחרונה של קיסרים אתניים (בני החאן). יפן: סיקור תקופות היאן, קמקורה, אשיקגה-מורומאצ'י, התבססות מעמד הסמוראי (הלוחם) ושלטון השוגונט (שלטון צבאי) על הארץ. קוריאה: ממלכת קוריו המאוחדת, ממלכת צ'וסון, ניסיונות כיבוש יפן במאה ה-16, השתלטות	התלמיד ילמד רקע על סיין, יפן, קוריאה והיחסים ביניהן במהלך המאות השביעית עד השבע עשרה.	2	מזרח אסיה פוליטיקה תרבות וחברה עד המאה ה-17

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

			שושלת ציינג המנצ'ורית על קוריאה.		
השתתפות פעילה.	שילוני, ב"ע (1995). יפן המסורתית. תל אביב: שוקן, עמ' 139-168. שי, א' (1998). סין במאה העשרים. תל אביב: האוניברסיטה המשודרת, עמ' 15-28.	ניתוח השוואתי באמצעות מצגות.	תגובות שונות לאימפריאליזם המערבי. סין: מדיניות הדלת הפתוחה. יפן: איחוד יפן, הסתגרות, יציבות ושגשוג כלכלי, תרבות "העולם הצף". קוריאה: מאבקי שליטה עליה בין יפן וסין.	2	אימפריאליזם אירופאי באסיה במאות 17-19
השתתפות פעילה. ניתוח השוואתי.	שי, א' (1998). סין במאה העשרים. תל אביב: האוניברסיטה המשודרת, עמ' 35-60. מדזיני, מ' (2006). מפורט ארתור עד הירושימה. תל אביב: האוניברסיטה המשודרת, עמ' 14-50, 106-119. לבקוביץ, א' (2003). קוריאה: היסטוריה ופוליטיקה. תל אביב: הוצאת אוניברסיטת תל אביב, עמ' 26-31.	ניתוח השוואתי באמצעות סרטונים ומצגות.	כיבוש קוריאה, מלחמת האוקיינוס השקט, התנועה ה-4 למאי, הקמת הרפובליקה, הגואומינדנג: פתיחת יפן ("דיפלומטיה אניות התותחים"), רסטורציית מייג'י, "דמוקרטיה טאישו", מליטרים, הפיכות צבאיות, תקופת שווה, מלחמת האוקיינוס השקט, "גי'נוסייד תרבותי" בקוריאה.	2	שינויים אימפריאליסטים באסיה מסוף המאה ה-19 עד סוף מלחמת העולם השנייה
השתתפות פעילה. השתתפות בדיון וכתבת "מאמר דעה".	שי, א' (1998). סין במאה העשרים. תל אביב: האוניברסיטה המשודרת, עמ' 60-80. שיחור, י' (1979). סין: מסורת מול שינוי. תל אביב: האוניברסיטה המשודרת, עמ' 31-46. לבקוביץ, א' (2003). קוריאה: היסטוריה ופוליטיקה. תל אביב: הוצאת אוניברסיטת תל אביב, עמ' 32-41, 78-81.	הרצאה ודיון: האם מזרח אסיה משמעותי בזירה הבינלאומי ת?	הפצת הירושימה ונגסקי, האידיאולוגיה הקומוניסטית בסין, משטר מאו, סוגיית טאיוואן, מלחמת קוריאה.	2	מזרח אסיה לאחר מלחמת העולם השנייה
דו"ח צפייה.	ברק, ג' (2012). מלחמת ויטנאם, תל אביב: כתר.	צפייה בסרטים כמו "אפוקליפס	ג'ון קנדי, לינדן ג'ונסון, ריצ'רד ניקסון, ילדי הפרחים, פסטיבל	2	מלחמת וייטנאם

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

		ה עכשיו", "פלאטון".	וודסטוק.	התלמיד יבין וינתח את התנהלות המנהיגים ואת השפעת המלחמה על ארצות הברית בתחום הפוליטי ובתחום התרבותי.		
לסיכום הנושא: עבודה קבוצתית.		הצגת עבודות - כל קבוצה תבחר מדינה שנלמדה בפרק זה ותציג את ההיסטוריה הפוליטית שלה.		התלמיד וקבוצתו יקשרו את כל מה שלמדו על האזור.	2	סיכום נושא מזרח אסיה
					12 שעות	סה"כ מזרח אסיה:
השתתפות פעילה.	תומסון, ד' (1984). <i>אירופה מאז נפוליאון</i> , א. תל אביב: זמורה- ביתן. עמ' 170-183, 248-243.	לימוד באמצעות, מאמרים, סרטונים ומצגות.	אימפריאליזם, קולוניות, מהפכה תעשייתית, בריתות וקואליציות, ועידת וינה, מלחמת קרים.	התלמיד ילמד על המהפכה התעשייתית והשלכותיה הקולוניאליות. התלמיד יכיר את מאזן הכוח החדש של המעצמות החדשות בזירה האירופית והבינלאומית.	3	אירופה מהמפכה התעשייתית ועד מלחמת העולם הראשונה
השתתפות פעילה.	תומסון, ד' (1984). <i>אירופה מאז נפוליאון</i> , א. תל אביב: זמורה- ביתן. עמ' 435-441, 510-484.	לימוד באמצעות, מאמרים, סרטונים ומצגות.	משברי הבלקנים, התרופפות מאזן הכוח, התנגשויות קולוניאליות, הברית וההסכמה המשולשת.	התלמיד יבין את התהליכים והסיבות שהובילו להתעררות הביטחון הבינלאומי במלחמת עולם.	3	אירופה בזמן מלחמת העולם הראשונה
השתתפות פעילה.	תומסון, ד' (1984). <i>אירופה מאז נפוליאון</i> , ב. תל אביב: זמורה- ביתן. עמ' 584-617, 668-647.	לימוד באמצעות, מאמרים, סרטונים ומצגות.	ועידת ורסאי, מלחמה ושלוש, מנגנון בינלאומי חדש לביטחון קיבוצי.	התלמיד ילמד על תוצאות המלחמה, ועידת ורסאי והקמת חבר הלאומים.	2	אירופה בין שתי מלחמות עולם
השתתפות פעילה.	תומסון, ד' (1984). <i>אירופה מאז נפוליאון</i> , ב. תל אביב: זמורה- ביתן. עמ' 727-739, 760-749.	לימוד באמצעות, מאמרים, סרטונים ומצגות.	מלחמת בליץ, השתלטות גרמניה על מדינות אירופה, הקרב על בריטניה, מבצע ברברוסה, הפלישה לנורמנדי.	התלמיד ילמד על מהלכים עיקריים במלחמת העולם, ועל מאזן הכוחות במלחמה.	3	אירופה בזמן מלחמת העולם השנייה
השתתפות פעילה.	תומסון, ד' (1984). <i>אירופה מאז נפוליאון</i> , ב. תל אביב: זמורה- ביתן. עמ' 727-739, 760-749.	לימוד באמצעות, מאמרים, סרטונים ומצגות.	הברית האטלנטית, המלחמה באירופה המזרחית, הקמת האו"ם.	התלמיד ילמד על כישלון חבר הלאומים בנושא השלום וכיכר את השלכות המלחמה על מדינות אירופה השונות.	3	אירופה לאחר מלחמת העולם השנייה והשלכות לקראת

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

						המלחמה הקרה
לסיכום הנושא : עבודה קבוצתית.		הקבוצות תצגנה את עבודתן : כל קבוצה תבחר מדינה שנלמדה ותציג את ההיסטוריה הפוליטית שלה.		התלמיד יבין תהליכים לאורך תקופה.	2	סיכום נושא אירופה
					16 שעות	סה"כ אירופה :
דיון קבוצתי על עקרונות הדמוקרטיה וזכויות אדם.	מסמך הכרזת העצמאות האמריקאית.	סדנה בקבוצות.	הכרזת העצמאות, אמנה חברתית, הפרדת רשויות.	התלמיד יכיר את הכרזת העצמאות וידע לנתח אותה בהתאם לרעיונות הליברליזם.	2	הכרזת העצמאות בארה"ב
השתתפות פעילה. דיון.	מוריסון, ס"א, קומאג'ר, ה"ס ולכטנברג, ו"א (1983). ההיסטוריה של ארה"ב. תל אביב : זמורה-ביתן, עמ' 500-519.	הרצאה ודיון המבחין בין עקרונות הדמוקרטיה לבין המציאות בשטח כלפי מרכז ודרום אמריקה.	הצהרת מונרו, בדלנות.	התלמיד יכיר את מדיניות החוץ הבדלנית ואת תפיסת מרכז ודרום יבשת אמריקה כ-"חצר אחורית" של ארה"ב.	2	מדיניות החוץ של ארה"ב עד מלחמת העולם הראשונה
קריאת המסמך וניתוחו בהתאם לעקרונות הדמוקרטיה.	מסמך 14 הנקודות של וילסון.	סדנה ודיון.	מסמך 14 הנקודות של וילסון, חבר הלאומים, הגדרה עצמית, שפל כלכלי, ניו-דיל.	התלמיד יכיר את נסיבות הצטרפות ארה"ב למלחמה. התלמיד יכיר את מסמך 14 הנקודות של וילסון. התלמיד יכיר את השפל הכלכלי העולמי והשלכתו על הזירה הבינלאומית.	2	ארה"ב בזמן מלחמת העולם הראשונה ובין שתי מלחמות עולם
השתתפות פעילה.	מוריסון, ס"א, קומאג'ר, ה"ס ולכטנברג, ו"א (1983). ההיסטוריה של ארה"ב. תל אביב : זמורה-ביתן, עמ' 665-669.	הרצאה וסרט תיעודי.		התלמיד יחשף לנסיבות המעבר של ארה"ב מבדלנות למעורבות במלח"ע.	2	ארה"ב בזמן מלחמת העולם השנייה ועד המלחמה הקרה .
					8 שעות	סה"כ ארה"ב
מבחן מסכם על כל הפרק.					2	מבחן סיכום ההיסטוריה פוליטית.

6. גלובליזציה – 15 שעות

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
גלובליזציה	2	התלמיד יכיר את המונח גלובליזציה. התלמיד יקשר בין המהפכות התעשייתית והטכנולוגית לגלובליזציה.	סחר עולמי, יתרון יחסי, גלובלי לעומת לוקלי, כפר גלובלי.	הרצאה בליווי מצגות.	קנדי, פי (1993). אל המאה ה-21. תל אביב: ספרית מעריב, עמ' 57-73, 127-138. שגב, מ', שילוני, א' ופיין, צ' (תשע"א). הפיתוח והתכנון המרחבי. ירושלים: מט"ח.	השתתפות פעילה.
כלכלה פוליטית גלובלית - חברות רב לאומיות הקובעות סדר יום כלכלי	2	התלמיד יבין כיצד משתלטות חברות כלכליות גדולות על העולם אף מצליחות להנהיג אג'נדה.	מיקור חוץ, שווקים בינלאומיים, מפעלי יזע, תנועת הון, מוקדי תעסוקה, הפרטה, האחדה תרבותית, אמריקניזציה.	ניתוח חברות: נייד, קוקה קולה, דלתא, אוסם, זארה וכו'.	קגלי, צ' ויטקופף, יי (2001). הפוליטיקה העולמית: מגמות ותמורות, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 266-298. קופר, ר"נ (1978). תלות הדדית-כלכלית ומדיניות חוץ, בתוך א' גלבווע (עורך), יחסים בין לאומיים (עמ' 200-211). תל אביב: עם עובד. שילוני, א' וגל, א' (2013). אדם וסביבה בעידן הגלובלי. ירושלים: מט"ח.	ניתוח ודיון.
הגירה בינלאומית המשפיעה על פוליטיקה ויחסי חוץ בינלאומיים	3	התלמיד יבין את השפעת ההגירה הבינלאומית על המערך החברתי והפוליטי במדינה.	סוגי הגירות: פליטים, מהגרי עבודה, בריחת מוחות, פערים בין גלעין ושוליים.	מצגות, סיפורים אישיים, ניתוח טקסט באופן ביקורתי.	הנטינגטון, ס' (2003). התנגשות הציביליזציות. ירושלים: שלם, עמ' 331-360. אתר הלמ"ס. שגב, מ', שילוני, א' ופיין, צ' (תשע"א). הפיתוח והתכנון המרחבי. ירושלים: מט"ח.	מציאת נתונים מתוך אתר. ניתוח טקסט.
היבשות החדשות – מנהיגות ומכתיבות את העולם-אסיה ואפריקה	3	התלמיד יכיר את השלכות צמיחת מדינות חדשות על הזירה הבינלאומית.	חברות רב לאומיות, סחורה אנושית: עבדות, סחר באנשים.	מפות, דיון דילמה, צפייה בסרט 12 שנות עבדות/לגעת ביהלום.	קצוביץ, א', יחב"ל בעידן הגלובליזציה – שיעור 4. הרצאה משודרת ביוטיוב: אבני פינה.	דו"ח צפייה בסרט. שיעורי בית. צפייה ביוטיוב.

השתתפות פעילה בכיתה.	קטעי עיתונות.	ניתוח קטעי עיתונות – מכון יפעת.	מודל התלות, יתרון יחסי, סחר עולמי.	התלמיד יבין כיצד מדינות מערב חזקות משפיעות על הכפר הגלובלי.	3	אמריקה – אירופה ומקומן במנהיגות מדיניות גלובלית
פעילות משותפת עם אחד הארגונים.	אתר גרינפיס.	הרצאת אורח מאחד הארגונים הקיימים.	גרינפיס, אמנות סביבתיות- ברצלונה, באלו קיוטו וכו' קיימות, בר קיימא-עתודות קרקע	התלמיד יכיר את ארגוני הסביבה, המשנים שיח ציבורי ומשפיעים על הנהגות העולם.	2	ארגוני סביבה גלובליים- המשפיעים על מנהיגי העולם.

שכבה י"א

1. המחשבה המדינית – 15 שעות

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
מבוא למחשבה מדינית	2	התלמיד יבין את מקורות המחשבה המדינית.	אמנת חברתית, הסדר המצוי במדינה (תחום אמפירי), הסדר הרצוי במדינה (תחום נורמטיבי).	לימוד בעזרת מחשבים. הרצאה של סקירה היסטורית מלווה במצגות וסרטונים.	אבינרי, שי' (1966). רשות הרבים: שיחות על מחשבה מדינית. תל אביב: ספריית פועלים. קרן, מ' (2001), בתוך מ' קרן (עורך), <i>תולדות המחשבה המדינית, א</i> (עמ' 7-9). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. בר נביא, א' (1995), <i>צמיחתה של המדינה המודרנית</i> , תל אביב: האוניברסיטה המשודרת. פרק י"ג. הלברטל, מ', סוגיות במחשבה המדינית באתר <i>אבני פינה</i> . סופר, שי' (2001), <i>לידתה של המחשבה המדינית בישראל</i> . תל אביב: שוקן.	השתתפות פעילה בשיעור.
המחשבה המדינית ביוון הקלאסית	3	התלמיד יכיר את הפילוסופים אריסטו, אפלטון וסוקרטס.	פילוסופיה, אסכולה פילוסופית, המידה הטובה, המדינה האידאלית, תורת האידאות.	הרצאה מלווה במצגות וסרטונים.	אבינרי, שי' (1966). רשות הרבים: שיחות על מחשבה מדינית. תל אביב: ספריית פועלים.	השתתפות בדיון הכיתתי.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

<p>השתתפות פעילה בשיעור.</p>	<p>הלברטל, מ', סוגיות במחשבה המדינית, סדרת הרצאות באתר "אבני פינה".</p>	<p>לימוד בעזרת מחשבים. הרצאה של סקירה היסטורית מלווה במצגות וסרטונים.</p>	<p>אגואיזם, אלטרואיזם, מלחמה, ההגות הריאליסטית של מקיאוולי.</p>	<p>התלמיד יחשף לקשר שבין הדת למחשבה המדינית בתקופה זו.</p>	<p>3</p>	<p>המחשבה המדינית בימי הביניים</p>
<p>השתתפות פעילה בשיעור.</p>	<p>הובס, ת' (2001), בתוך מ' קרן (עורך), <i>תולדות המחשבה המדינית, א</i> (עמ' 494-522). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. רושולד, מ' (2001). בתוך מ' קרן (עורך), <i>תולדות המחשבה המדינית, א</i> (עמ' 515-520). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. לוק, ג' (2001). בתוך מ' קרן (עורך), <i>תולדות המחשבה המדינית, א</i> (עמ' 521-532). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. רוסו, ז' (2001), בתוך מ' קרן (עורך), <i>תולדות המחשבה המדינית, א</i> (עמ' 585-595). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. מרקס, ק' ואנגלס, פ' (2001). בתוך מ' קרן (עורך), <i>תולדות המחשבה המדינית, א</i> (עמ' 3-6, 18-19). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. דה-בובאר, ס' (2001), בתוך מ' קרן (עורך), <i>תולדות המחשבה המדינית, א</i> (עמ' 402-421, 427-403). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.</p>	<p>הרצאה מלווה במצגות וסרטונים</p>	<p>שמרנות, ליברליות, אבסולוטיזם, אפליה, העדפה מתקנת.</p>	<p>התלמיד יכיר את האסכולות השמרנית והליברלית. התלמיד יכיר את המחשבה המדינית הכלכלית חברתית.</p>	<p>4</p>	<p>המחשבה המדינית בעת החדשה</p>
<p>דו"ח צפייה קבוצתי.</p>	<p>סרטי קולנוע לדוגמה: משחקי הרעב, תנועה מגונה, המערה, חוות החיות, בעל זבוב וכו'.</p>	<p>התלמידים יגישו דו"ח צפייה סרט קולנוע וינתחו אותו בהתאם למחשבה המדינית.</p>			<p>3</p>	<p>עבודה מסכמת בכיתה</p>

2. ממשל פוליטיקה ומדיניות ציבורית – 15 שעות

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
מבוא לממשל ופוליטיקה	2	התלמיד יכיר את סוגי הממשל הקיימים בעולם ואת רשויות השלטון המקובלות בדמוקרטיה. התלמיד יבין את סוגיית ההשתתפות הפוליטית של האזרחים.	רשויות השלטון בדמוקרטיה, השתתפות פוליטית, סוגי ממשל.	מצגות המלוות את ההוראה בכיתה.	דאל, ר' (תשל"ו). האדם הפוליטי, בתוך: ש"נ איזנשטדט, ע' גוטמן וי' עצמון (עורכים), <i>מדינה וחברה- סוגיות בסוציולוגיה פוליטית</i> , א, (עמ' 158-133. תל אביב: עם עובד.	השתתפות פעילה.
מדיניות ציבורית	3	התלמיד יבין את תהליכי המדיניות הציבורית. התלמיד יכיר את עיצוב המדיניות – כיצד מתקבלות החלטות. התלמיד יבין מדוע חשובה הביקורת על המדיניות כדי לתקן בהתאם לטעויות (פוליטיקאים אינם ממהרים להכריז על המטרה כדי שהציבור יתקשה לבקר).	קבלת החלטות, רגולציה, קבוצות אינטרס, לוביסטים, חוק ההסדרים, מלחמת המינים – שיקולים ממלכתיים מול שיקולים מפלגתיים, משילות.	הרצאה עם מצגות.	שפירא, י' (1977). <i>הדמוקרטיה בישראל</i> . רמת גן: מסדה. אריאן, א' (1990). <i>פוליטיקה ומשטר בישראל</i> . תל אביב: כנרת, זמורה-ביתן. עמ' 162-123, 41-13. דורון, ג' (1986). <i>להחליט ולבצע</i> . תל אביב: כיוונים.	ניתוח אירוע אקטואלי בו קבוצות שונות תצטרכנה להגיע להחלטה ולהסביר את השיקולים שהביאו אותן להחלטה זו.
ממשל ופוליטיקה בישראל	3	התלמיד יכיר את רשויות השלטון בישראל את מעמד המיעוטים במדינה ואת יחס המדינה לדת.	רשויות השלטון בישראל. מעמד הדת במדינת ישראל. ממשל צבאי כלפי מיעוט. מעמד המיעוט במדינת ישראל. שורשי המערכת הפוליטית בישראל	מצגות המלוות את ההוראה בכיתה, סיור לכנסת ולבית משפט העליון, מפגש עם אנשי דת יהודית, מוסלמית, נוצרית ודרוזית.	אריאן, א', נחמיאס, ד' ואמיר, ר' (2002). משילות והרשות המבצעת בישראל. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה. עמ' 186-150.	דו"ח סיור.
תורת המשחקים	4	התלמיד יבין שיש מספר מצבי החלטות הקשורים באינטרקציה לשחקנים הקשורים לאותה סיטואציה וכיתד מקבל	דילמת האסיר.	הרצאת מבוא וניתוח בסדנא אירועים אקטואליים.	http://university.tzachinoy.com/index3ba5.html?p=935	הכנה לשיעור צפייה בשיעור של פרופסור טומן באתר האוניברסיטה

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

המצולמת.				ההחלטות מנסה לנבא את התנהגות השחקנים שמולו.		
משחקי סימולציה בכיתה.		התלמידים יקבלו מקרה בוחן וינתחו אותו ע"י תורת המשחקים בהתאם למדיניות הציבורית במדינה.			3	סיכום הנושא

3. אידיאולוגיות המשפיעות על הפוליטיקה של המונים – 10 שעות

התלמיד יכיר את האידיאולוגיות המרכזיות שהשפיעו על הפוליטיקה העולמית.

דרכי הערכה	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה	מושגים	מטרות	מס' שעות	נושא
השתתפות בשיעור.	תומסון, ד' (1984). <i>אירופה מאז נפליאון, א, תל אביב: כנרת, זמורה-ביתן. עמ' 346-350, 418-421.</i>	הרצאה ודיון.	תהליך החילון, הפרדת דת ממדינה.	התלמיד ילמד על הפרדת דת ממדינה באירופה.	1	מהי פוליטיקה של המונים.
השתתפות פעילה.	נווה, א' ונביא א' (1998). <i>זמנים מודרניים, א, תל אביב: ספרי, עמ' 54-56.</i> וולף, ו' (1981). <i>חדר משלך, תל אביב: שוקן. עמ' 54-56.</i>	הרצאה ודיון. ניתוח מצעי מפלגות וסרטוני תעמולות, צפייה בסרט: סופרגייסטית.	אידיאולוגיה, ליברליזם, זכויות אדם ואזרח, מפלגות המונים, המאבק על זכות הבחירה לנשים - התנועה הסופרגייסטית.	התלמיד יכיר את עקרונות הליברליזם ואת ההתארגנויות הליברליות הפוליטיות.	3	פוליטיקה של חברת המונים אידיאולוגית הליברליזם.
השתתפות פעילה בדיון והכנת שיעורי בית.	מארכס, ק' ואנגלס, פ' (1975). <i>המניפסט הקומוניסטי. תל אביב: הקיבוץ המאוחד.</i>	ניתוח המניפסט הקומוניסטי. הרצאה מלווה בסרטונים.	"המניפסט הקומוניסטי", סוציאליזם מהפכני סוציאלי-דמוקרטיה, מפלגות פועלים (הליבור, 1905), איגודים מקצועיים, חקיקה סוציאלית, האינטרנציונל.	התלמיד יכיר את עקרונות הסוציאליזם ואת ההתארגנויות הפוליטיות המיישמות אותו.	3	פוליטיקה של חברת המונים אידיאולוגית הסוציאליזם
השתתפות פעילה בדיון והכנת שיעורי בית	שטרנהל, ז' (1998). <i>המחשבה הפשיסטית לגוניה. תל אביב: הוצאת פועלים. עמ' 9-54.</i>	הרצאה מלווה בסרטונים.	פוטוריזם, גוסאטב לה-בון, פסיכולוגיה חברתית.	התלמיד יכיר את עקרונות הפאשיזם ואת ההתארגנויות הפוליטיות המיישמות אותו.	3	פוליטיקה של חברת המונים: אידיאולוגית הפאשיזם

4. יחסי החוץ של ישראל – 35 שעות

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
יעדי מדיניות החוץ של ישראל	3	התלמיד ידע מה הן יעדי מדיניות החוץ על פי וולפרס ועל פי הולסטי. התלמיד ידע את ההשפעות הפנימיות והחיצוניות על קביעת יעדי מדיניות החוץ.	יעד לאומי ישיר ועקיף, יעדים מרכזיים, יעדים לטווח קצר ולטווח ארוך, יעדים מהפכניים, יעדים מסורתיים, השפעות פנים מדינתיות, מערכת פוליטית סגורה ופתוחה.	הרצאה בליווי מצגות וסרטונים.	וולפרס, א' (1981). יעדי מדיניות החוץ, בתוך <i>מושגי יסוד ביחסים בינלאומיים</i> (עמ' 5-16). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. קופלין, ו' (1981). פוליטיקה פנימית ועיצוב מדיניות החוץ, בתוך <i>מושגי יסוד ביחסים בינלאומיים</i> (עמ' 119-146). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.	קריאת מאמרים כהכנה לנושא זה. השתתפות פעילה.
מבנה משרד החוץ הישראלי	3	התלמיד יכיר את מבנה משרד החוץ הישראלי ואת כללי העבודה שם.	אגפים במשרד החוץ: (ניתן לעשות חלוקה על פי - גיאוגרפי / פונקציונאלי. בילטראלי / מולטי - ליטראלי).	סיום למשרד החוץ.	אתר משרד החוץ.	דו"ח סיום.
יחסי החוץ של ישראל כלפי מדינות אירופה והאיחוד האירופאי	4	התלמיד יכיר את מערכת יחסי החוץ בין ישראל ואירופה. התלמיד ילמד על יחסי ישראל עם האיחוד האירופי מראשיתו ועד היום, ועל ההסכמים השונים ביניהם.	יוזמת רוגרס: "צעד אחר צעד", הסכם אזור סחר חופשי, הסכם התאגדות, הסכם מסגרת מחקר ופיתוח, תהליך ברצלונה, מדיניות השכנות האירופית, איחוד מדינות הים התיכון, הסכם שמים פתוחים.	הרצאה עם מצגות.	פרימור, א' (2002). ישראל והאיחוד האירופי, בתוך מ' יגר, "גוברין ור' עודד (עורכים), <i>משרד החוץ: 50 השנים הראשונות</i> (עמ' 340-344). תל אביב: כתר. "ישראל והאיחוד האירופי." מרוז, י' (2002). אירופה במערכת יחסי החוץ של המדינה, בתוך מ' יגר, "גוברין ור' עודד (עורכים), <i>משרד החוץ: 50 השנים הראשונות</i> (עמ' 329-339). תל אביב: כתר.	השתתפות פעילה.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

<p>השתתפות פעילה ודיון כיתתי.</p>	<p>שפר, ג' (1992). היחסים המיוחדים בין ארה"ב לישראל, בתוך ב' נויברגר (עורך), <i>מלחמות והסדרים</i> (עמ' 391-400). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.</p> <p>בר-און, ח' (2002). חמישה עשורים של יחסי ישראל-ארה"ב, בתוך מ' יגר, י' גוברין ור' עודד (עורכים), <i>משרד החוץ: 50 השנים הראשונות</i> (עמ' 265-285). תל אביב: כתר.</p> <p>בר סימן טוב, י' (2002). <i>יחסי ארה"ב – ישראל: יחסים מיוחדים ומה הלאה</i>. ירושלים: מכון ירושלים לחקר ישראל.</p>	<p>הרצאה, ניתוח טקסטים וצפייה בסרטונים.</p>	<p>דוד בן גוריון, טרומן, אייזנהאואר, איפא"ק, ועידת הנשיאים, כ"ט בנובמבר – היחסים המיוחדים.</p>	<p>4</p> <p>התלמיד יכיר את קבלת החלטת כ"ט בנובמבר. התלמיד יחשף לבחירתו האסטרטגית של דוד בן-גוריון בארה"ב כבעלת בריתה של ישראל והשפעת "המלחמה הקרה" על יחסים אלה ועל תפקידה של יהדות ארה"ב במערכת יחסים זו.</p> <p>התלמיד יכיר את מערכת היחסים המיוחדים עם ארה"ב מהקמת מדינת ישראל ועד היום.</p>	<p>יחסי החוץ של ישראל כלפי ארה"ב</p>
<p>השתתפות פעילה ודיון כיתתי.</p>	<p>לוי, א. (2002). ישראל ורוסיה: ציפיות ויחסים גוברין ור' עודד (עורכים), <i>משרד החוץ: 50 השנים הראשונות</i> (עמ' 484-490). תל אביב: כתר.</p> <p>רועי, י' (2008). יחסי ברית המועצות/רוסיה-ישראל 1948-2005, בתוך ב' נויברגר וא' גרוניק (עורכים), <i>מדיניות חוץ בין עימותים להסדרים</i>, ב, (עמ' 907-927). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.</p>	<p>הרצאה מלווה במצגות וסרטונים.</p>		<p>4</p> <p>התלמיד יכיר את מערכת יחסי החוץ בין ירושלים לקרמלין מאז החלטת כ"ט בנובמבר ועד היום.</p>	<p>יחסי החוץ של ישראל כלפי ברית המועצות ורוסיה</p>
<p>השתתפות פעילה ודיון כיתתי.</p>	<p>נוייברגר, ב' (2008). ישראל ויחסיה עם מדינות אפריקה, אסיה ואמריקה לטינית 1948-2008, בתוך ב' נויברגר וא' גרוניק (עורכים), <i>מדיניות חוץ בין עימותים להסדרים</i>, ב, (עמ' 1026-1053). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.</p> <p>יגר, מ' (2002). גורמי יסוד ביחסי אסיה-ישראל, בתוך מ' יגר, י' גוברין ור' עודד (עורכים), <i>משרד החוץ: 50 השנים הראשונות</i> (עמ' 536-533). תל אביב: כתר.</p>	<p>הרצאה מלווה במצגות וסרטונים.</p>	<p>הסכמי סחר עם סין והודו.</p>	<p>2</p> <p>התלמיד יבחן את יחסי החוץ של ישראל עם מדינות אסיה בתחום הפוליטי. והכלכלי.</p>	<p>יחסי החוץ של ישראל כלפי מדינות אסיה</p>
<p>השתתפות פעילה ודיון כיתתי.</p>	<p>עודד, א' (2002). ישראל ואפריקה – היבטים היסטוריים ופוליטיים, בתוך מ' יגר, י' גוברין ור' עודד</p>	<p>הרצאה מלווה במצגות וסרטונים.</p>	<p>הארגון לאחדות אפריקה: OAU.</p>	<p>2</p> <p>התלמיד יתוודע למערכת יחסי החוץ עם מדינות ביבשת אפריקה.</p>	<p>יחסי החוץ של ישראל כלפי אפריקה</p>

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

	(עורכים), משרד החוץ : 50 השנים הראשונות (עמ' 615-629). תל אביב : כתר.					
השתתפות פעילה ודיון כיתתי.	לורך, נ. (2002). יחסי ישראל-אמריקה האיברית עד 1972, בתוך מ' יגר, י' גוברין ור' עודד (עורכים), משרד החוץ : 50 השנים הראשונות (עמ' 723-753). תל אביב : כתר. בר-רומי, י' (2002). ישראל, האו"ם ומדינות אמריקה הלטינית, בתוך מ' יגר, י' גוברין ור' עודד (עורכים), משרד החוץ : 50 השנים הראשונות (עמ' 754-769). תל אביב : כתר.	הרצאה מלווה במצגות וסרטונים.		התלמיד יתוודע למערכת יחסי החוץ עם אמריקה הלטינית.	3	יחסי החוץ של ישראל כלפי מדינות אמריקה הלטינית
השתתפות פעילה ודיון כיתתי.	לסקר, מ"מ ויצחק, ר' (עורכים) (תשע"ג). אתגרים ביטחוניים ומדיניים במבחן המציאות : ישראל בין העולם הערבי והזירה הבינלאומית. רמת גן : הוצאת אוניברסיטת בר אילן.	הרצאה מלווה במצגות וסרטונים.	הסכמי שלום	התלמיד יכיר את מערך יחסי החוץ של ישראל עם מדינות ערב. ¹⁰	4	יחסי החוץ של ישראל עם מדינות ערב השכנות
השתתפות פעילה ודיון כיתתי.	בלום, י' (2002). ישראל והאומות המאוחדות במבט לאחור, בתוך מ' יגר, י' גוברין ור' עודד (עורכים), משרד החוץ : 50 השנים הראשונות (עמ' 824-829). תל אביב : כתר. גרוניק, א' (2008). יחסי ישראל והאו"ם – שלוש תקופות ושלוש שאלות. בתוך ב' נויברגר וא' גרוניק (עורכים), מדיניות חוץ בין עימותים להסדרים, ב, (עמ' 1054-1080). תל אביב : האוניברסיטה הפתוחה.	הרצאה מלווה במצגות וסרטונים.	ועידת הפיוס, ועידת לוזאן, הקמת אונר"א, החלטת עצרת האו"ם לבינאום, תפקיד האו"ם בסכסוך הישראלי ערבי, התבססות אש"ף באו"ם.	התלמיד יכיר את יחסי החוץ השבירים בין ישראל לאו"ם ואת התגבשות האנטי ישראליות בשנות ה-70.	3	כלפי האו"ם
הגשה עבודה אישית.				התלמיד יחשוב כיצד על ישראל לנהוג ביחסי החוץ שלה מול מקרה בוחן בהתייחס לחומר הנלמד.	3	עבודה מסכמת

¹⁰ הנושא ילמד בהרחבה בכיתה י"ב.

5. דיפלומטיה – 15 שעות

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
התפתחות ההיסטוריה של הדיפלומטיה	2	התלמיד יבין מהי דיפלומטיה ויכיר את התפתחותה מימי דוד המלך דרך יוון העתיקה. התלמיד יכיר את המודלים של אליסון, המודל האנליטי, המודל הארגוני והמודל הפוליטי.	דיפלומטיה, דיפלומטיה דו צדדית, ורב צדדית, הדיפלומטיה הקלאסית, דיפלומטיה גלויה וחשאית. תעמולה בינלאומית, חסינות דיפלומטית.	הרצאה פרונטלית בליווי מצגות.	ניקולסון, ה' (1966). <i>דיפלומטיה</i> . גבעתיים-רמת גן: מסדה, עמ' 10-27.	השתתפות פעילה.
הדיפלומטיה החדשה לאחר מלחמת העולם השנייה	2	התלמיד יבין את השינוי שחל מדיפלומטיה של מערכת מדינית למערכות דיפלומטיות עם שחקנים לא מדינתיים.	השחקנים בדיפלומטיה.	ניתוח מגילת האו"ם.	מגילת האומות המאוחדות וחוקת בית הדין הבינלאומי, 1945 (נוסח עברי).	עבודה כיתתית.
השירות הדיפלומטי, הדין הדיפלומטי והקונסולרי וחסינות אישית	2	התלמיד יבין את תפקיד הדיפלומט ואת ההבדל בינו לבין הפוליטיקאי. התלמיד יבחין בין סגנונות שונים בדיפלומטיה.	פרוטוקול דיפלומטי, כללי הטקס, קונסול, חסינות, תפקוד תחת לחץ, אמינות, סגנון של דיפלומט.	הרצאה עם מצגות וסרטונים	גיל-עד, נ' (2010). <i>הדין הדיפלומטי וחסינות אישית</i> , בתוך ר' סיבל (עורך). <i>משפט בינלאומי</i> . ירושלים: המכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי, עמ' 401-426.	השתתפות בדין.
משא ומתן דיפלומטי	2	התלמיד יידע מהו תהליך של מו"מ דיפלומטי התלמיד יבין כיצד פער תרבותי יכול להשפיע על מו"מ דיפלומטי וכיצד להימנע מכך. התלמיד יבין את משמעות מימד הזמן כיסוד משמעותי במו"מ דיפלומטי.	מודל סזאלאי – דיסוננס בין תרבותי - הפער בין כוונת דברי המוסר לבין הבנת הדברים ע"י מקבל המסר. דיפלומטיה מבוססת על זמן וחשיבות הקצב (חברה מסורתית שלא מתייחסת למימד הזמן מול חברה מודרנית שמבקשת להגיע למו"מ בזמן נתון).	מצגת		ניתוח דמות דיפלומטית.
הדיפלומטיה הגלובלית	2	התלמיד ינתח את נחיצותה של		צפייה בכיתה	רוס, ק' (2009). <i>"דיפלומט עצמאי"</i> .	השתתפות בדין.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

	<p>הרצאת TED Talks ספטמבר</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=g2J6YOiLNr4</p>	<p>בהרצאת טד וניתוח ההרצאה.</p>		<p>הדיפלומטיה בכפר הגלובלי של היום כשכל אחד יכול לייצג את עצמו. האם יש מקום לדיפלומטיה בעידן הדיגיטלי?¹¹</p>		<p>המגוונת ומשימותיה</p>
קריאת מאמרים.	<p>רואי, יי (2007). "כל ישראל ערבין זה בזה": הפעילות למען יהודי ברית המועצות ברחבי העולם עד לפתיחת שערים. תל אביב: מאגר בית התפוצות.</p> <p>בקר, א' (תשנ"ח). "שלח את עמי": המאבק למען יהודי ברית המועצות במבט לאחור. גשר, 137, עמ' 82-98.</p>	<p>ניתוח המאבק למען יהודי ברית המועצות.</p>	<p>שדולה, פעילות בתפוצות התורמת לדיפלומטיה.</p>	<p>התלמיד יכירו את המאבק הדיפלומטי למען יהודי ברה"מ: "שלח את עמי".</p>	2	<p>דיפלומטיה של לובי</p>
		<p>הרצאת הדיפלומט על עבודתו.</p>		<p>התלמידים יעמדו מקרוב על העבודה בשטח.</p>	1	<p>מפגש עם דיפלומט</p>
עבודה קבוצתית על מקרה בוחן של התמודדות עם אתגרי הדיפלומטיה הישראלית.	<p>ברזילי, א' (עורך) (2007). <i>הדיפלומטיה הישראלית במזרח התיכון: לקחים מן העבר ומבט אל העתיד</i>. <i>הרצאות שנישאו בערב עיון פברואר 2007</i>. תל אביב: המכון לדיפלומטיה ושיתוף פעולה אזורי והמרכז ללימודים בינלאומיים ואזוריים.</p>	<p>התלמיד יקרא מאמרים נבחרים מהביבליוגר פיה ויגיש עבודה קבוצתית.</p>			2	<p>עבודה מסכמת</p>

6. דיפלומטיה ציבורית – 30 שעות

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
<p>דמוקרטיה ציבורית ותקשורת המונים, מה בין הפצת מידע ותעמולה</p>	3	<p>התלמיד יחשף לתעמולה הנאצית ולתפקיד הדיפלומטים האמריקנים והסובייטים</p>	<p>תעמולה-פרופוגנדה, שכנוע ושינוי עמדות כוחה של הטלוויזיה בגרמניה בתקופת הנאצים, דמות היהודי בתעמולה הנאצית.</p>	<p>ניתוח סרטי הבמאית לני רפנשטאל, הסרט "אולימפיה".</p>	<p>סופר, ש' (1996). <i>הדיפלומטיה ביחסים בינלאומיים</i>. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.</p>	<p>השתתפות פעילה.</p>

¹¹ הנושא יבחן לעומק בפרק דיפלומטיה ציבורית.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

				בתקופת המלחמה הקרה.		
שיווק ויחסי ציבור בדיפלומטיה ציבורית	2	התלמיד ילמד להשתמש בכלים מסחריים כדי לקדם תדמית של מדינה.	קהל יעד, התנהגות צרכנים, מודל מדרג ההשפעות, הורניק וליברמן, (1994) לאסוול (1948).	מצגות, ניתוח אירוע. חשיפה לקמפיינים מובילים בתחום (התחדשות ים המלח).	צוקרמן, א' (1999). <i>טלוויזיה גלובלית</i> . תל אביב: משרד הביטחון. עמ' 64-73.	ניתוח אירוע
מסגור בדיפלומטיה ציבורית	2	התלמיד יכירו תיאוריות מחקריות: כיצד ממסגרים אירוע בכלי התקשורת, גופמן (1974), גייטלין (1980), מקנוי (2003).	מסגור, סכמה, סטריאוטיפ, חדשות פתוחות וסגורות, רועה וכהן (1999).	ניתוח טקסטים, מצגות, ניתוח אירוע תקשורתי.	רועה, יי וכהן, ע' (1995). אחד הימים היותר עקובים מדם: ניתוח השוואתי של חדשות פתוחות וסגורות בטלוויזיה. בתוך ד' כספי (עורך), <i>תקשורת המונים זרמים ואסכולות מחקר</i> . תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 476-463.	התלמידים ינתחו אירוע: הסכסוך הישראלי פלסטיני בראי התקשורת, על פי המודלים שנלמדו.
סוכנויות בינלאומיות למידע תקשורתי	3	התלמיד יכיר סוכנויות מובילות במידע תקשורתי וערוצי תקשורת זרים בעולם.	לשכת העיתונות הממשלתית (לע"מ), מחלקת העיתונות הזרה, אל-ג'זירה, אל-חיאא, ממר"י.	פגישה ייזומה עם נציגי העיתונות הזרה בישראל.	ארליך, ר' (2007). <i>האינטרנט בשימוש ארגוני הטרור</i> . רמת השרון: מרכז מידע למודיעין וטרור.	ניתוח השוואתי. ניתוח טקסטים עיתונאיים שונים על אותו אירוע.
דיפלומטיה תרבותית וכלכלית	3	התלמיד ילמד כיצד לשפר את דעת הקהל כלפי מדינה על-ידי קידום הכרות עם תרבותה ויתרונותיה הכלכליות.	התרבות ההיסטורית (מצדה, ירושלים), התרבות העכשווית (תל אביב), תעשיית היי-טק מהמובילות בעולם, ישראלים זוכי פרס נובל.	ליקוט חומר עיתוני באופן עצמאי.	רועה, יי וכהן, ע' (1998). אחד הימים היותר עקובים מדם: ניתוח השוואתי של חדשות פתוחות וסגורות בטלוויזיה. בתוך ד' כספי ויי לימור (עורכים), <i>אמצעי תקשורת המונים בישראל</i> . תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 476-463.	עבודה על אתר היסטורי ואתר עכשוו כמקדם תדמית.
סיוע הומניטרי לחברה האזרחית כמקדם תדמית	3	התלמיד יכיר גופים ממלכתיים וארגונים ישראלים ויהודים	משלחת צה"ל בנפאל, ארגון ישראליד שעוזר לפליטים הסורים שמגיעים לחופי יוון. העמותה "הצל ליבו	ניתוח אירוע, הרצאת אורח של נציג הארגון, כתבות, סרטים.	קטעי עיתונות וסרטונים.	השתתפות פעילה. ניתוח פעילות של אחד הארגונים.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

			של ילד".	הנרתמים ומגיעים לאזורים מוכי אסון ועוזרים לאוכלוסייה המקומית.		חיובית למדינה.
ניתוח מקרה בוחן.	קטעי עיתונות וסרטונים.	ניתוח אירוע: העזרה של מדינות באפריקה בהעלאת יהודי אתיופיה לישראל, מצגות, כתבות.	סיוע אזרחי, מדינה מתפתחת, מדינה מפותחת, ידע והדרכה למדינות נחשלות באפריקה או למדינות במזרח אסיה.	התלמיד יכיר את סיוע ישראל למדינות מתפתחות ואת התועלת הרבה שבדבר.	2	סיוע אזרחי למדינות מתפתחות
שיעורי בית. קבוצות עבודה בהן ינסו לבנות אתר או קמפיין התומך בישראל.	דרור, יי (2011). עיתונות מקוונת. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 169-172.	הדרכה בבניית אתר, הדרכה בבניית קמפיין אינטרנטי וכתבות, יצירת קהילות תומכות, יצירת לידים, דפי נחיתה. תלקיט דיגיטלי.	בניית אתר וניהולו, הפצת תכנים באופן מיטבי, יצירת קמפיין באינטרנט וברשתות החברתיות, גיוס קהלים ברשת, יצירת קהילות תומכות, שיתופי פעולה עם משרד החוץ, החברה האזרחית וארגונים שונים. כתבות מערכתיות באתר וברשתות החברתיות לקידום הנושא.	התלמיד יכיר כלים טכנולוגיים מתקדמים שבעזרתם יעלו לסדר היום הציבורי נושאים חשובים שיקדמו את המטרות.	3	הרשתות החברתיות "נרתמות" לקידום מעמדה של ישראל בעולם
עבודת כיתה – כתבות על אנשים שתרמו לעיצוב דעת קהל חיובית.	קטעי עיתונות וסרטונים.	חשיפה למובילי דעה בתחומים שונים, מתווכים אירועים בינלאומיים.	מובילי דעה (נועה תשבי, חיים סבן).	התלמיד יכיר דמויות בינלאומיות המשדרות מסרים לקבוצות שונות באוכלוסייה.	3	מנהיגי דעת קהל "שגרירים אזרחיים"
עבודה אישית- כל תלמיד יציע רעיונות להתמודדות עם חרמות.	ברבר, ב' (2005). גייהאד נגד מק-עולם. תל אביב: בבל. קטעי עיתונות וסרטונים.	קטעי עיתונות, כתבות טלוויזיוניות.	תנועת B.D.S, סקרלט ג'והנסון וסודה סטרים. מרצים באוניברסיטת קולומביה נגד החרם. הפעילות של עמרי כספי ושחקני ה-NBA נגד ה-BDS.	התלמיד יבין מהן חרמות על מדינה: חרם אקדמי, כלכלי, תרבותי, סימון מוצרים.	3	חרם על ישראל BDS
הקבוצה מייצגת את ישראל מול האתגרים העולמיים.		הגשת עבודות בכיתה.		התלמיד יבין את יחסי הגומלין בין התקשורת לדיפלומטיה.	3	עבודה מסכמת

7. ניהול ויישוב סכסוכים ומשפט בינלאומי – 30 שעות

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
מקורות הסכסוך	2	התלמיד יכיר את מקורות הסכסוך ואת ההגדרות והגישות השונות למונח סכסוך וידע לנתח סכסוך בהלימה להגדרות שנלמדו. התלמיד יכיר את שלבי הסכסוך.	הגישה המובנית, הגישה המוקנית, הגישה הרציונאלית-פונקציונאלית, סכסוך, אלימות, יצירתיות, דיאגנוזה, פרוגנוזה, תרפיה, סתירה, עמדות, התנהגות.	הרצאה בליווי מצגות.	גלטונג, י' (2011). <i>להתיז את הפלונטר</i> . תל אביב: הקיבוץ המאוחד.	השתתפות פעילה.
מהו משפט בינלאומי	2	התלמיד יכיר את ההיסטוריה של המשפט הבינלאומי. התלמיד יבין את הקשר בין המשפט הפנים-מדינתי לבין הבינלאומי.	משפט בינלאומי פומבי מול פרט, ארגונים בינ"ל, ארגונים על-לאומיים.	הרצאת עו"ד.	סיבל, ר' (2003). <i>המשפט הבינלאומי</i> . תל אביב: נבו. עמ' 43-49, 51-60, 64, 69-75, 77-80, 80-129, 131, 143-151. בן-פורת, א' ושני, י' (2006). <i>המשפט הבינלאומי בין מלחמה ושלום</i> . תל אביב: רמות, עמ' 361, 363.	השתתפות פעילה בשיעור.
זכויות אדם כבסיס למשפט בינלאומי	3	התלמיד יכיר את ההיסטוריה של התפתחות זכויות האדם וילמד מהם מנגנוני אכיפת זכויות אדם בינ"ל ואת המוסדות המפעילים אותם.	זכויות אדם אזרח ומיעוט, פשעי מלחמה, ג'נוסייד – רצח עם, בית הדין האירופי לזכויות אדם, בית הדין הפלילי הבינ"ל, סמכות שיפוט אוניברסאלית.	הרצאת עו"ד.	סיבל, ר' (2003). <i>המשפט הבינלאומי</i> . תל אביב: נבו. עמ' 211-220, 220-247, 352-356, 363.	עבודת כיתה על ארגוני זכויות אדם.
סכסוך פנימי בין פרטים, קבוצות, חברות וקהילות	4	התלמיד יכיר את השסעים במדינות המודרניות כולל בישראל התלמיד יכיר סכסוכים בין מדינות וארגונים שיושבים בתוכה – למשל אל קעידה באפגניסטן.	ההתמודדות עם מרכיבי הסכסוך באמצעות יצירתיות, אמפטיה ואי אלימות.	לימוד באמצעות מחשב ומצגות.	קריאת מאמרים אקטואליים.	התלמיד ינתח אירוע אקטואלי על סכסוך בין קבוצות.
סכסוכים בינלאומיים בין מדינה	4	התלמיד ילמד על מקרי בוחן של שסכסוכים בין	סוגי אלימות: ישירה, מבנית, תרבותית.	ניתוח אירועים באמצעות קטעי עיתונות, סרטונים	הרמן, צ"פ (1979), <i>משברים בין לאומיים</i> ,	ניתוח אירוע. עבודה אישית

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

למדינה		לאומיים על רקע של אלימות דתית או טריטוריאלית.	הישרדות, אי יכולת להגשים צרכים, דיכוי, הדרה, ניצול, מלחמה צודקת ולא צודקת.	ומצגות.	בתוך א' גלבע (עורך), יחסים בינלאומיים (עמ' 212-228). תל אביב: עם עובד.	בכיתה.
אמנות בינלאומיות	3	התלמיד יכיר אמנות העוסקות בזכויות אדם בינ"ל.	אמנת זכויות הילד, אמנות נגד גזענות, אמנות על אפליה נגד נשים.	התלמידים יבחרו אמנה בינ"ל ויציגו את עיקריה ומקרה של מימוש זכויות על בסיסה.	אמנות שונות.	עבודה כיתתית קבוצתית על ניתוח אמנה בינלאומית.
משפט הומניטארי בינלאומי	5	התלמיד יכיר ארגונים הומניטאריים: הצלב האדום אמנסטי ובפרט הפועלים בישראל מד"א, בצלם, עדללה, וכד'.	פשעי מלחמה, אמנת ג'נבה, אמנת האג, הצלב האדום, מד"א, בצלם, אדללה, אמנסטי, "נוהל שכן", "הקש בגג", הריסת בתים.	דיון ביקורתי על אירועים אקטואליים כמו: נוהל שכן, פוליטיקאים או חיילים שיעזרו במדינות מסוימות על פשעי מלחמה.	קטעי עיתונות.	דיון כיתתי על סוגיות אקטואליות.
יישוב ופתרון סכסוכים	4	התלמיד יבין את התנאים לבשלות הצדדים להגיע לפתרון. התלמיד יבחין וישווה בין הסדרי משבר שונים. התלמיד יכיר את הגישות לתוצאות ניהול הסכסוך (קידום אינטרסים של הצדדים מבלי לפתור הסכסוך, פתרון המשבר בעזרת הפחתת אלימות ומציאת הדרך לקראת הפתרון). התלמיד יבין שלמנהיג הפוליטי יש תפקיד מכריע בניהול הסכסוך.	הזדמנות, חסמים פסיכולוגיים המונעים התקדמות למו"מ, שינוי עמדות, משא ומתן, הסדר, אשרור, הגנה עצמית, קולקטיבית, התערבות הומניטארית, הסכם הפסקת אש, הסכם שביתת נשק, הסכם שלום, משא ומתן, תיווך, פישור.	הרצאה בליווי מצגות	הולסטי, ק"ג (1979). יישוב סכסוכים בינלאומיים, בתוך א' גלבע (עורך), יחסים בינלאומיים (עמ' 243-264). תל אביב: עם עובד.	דיון כיתתי.
תרגיל מסכם	3	התלמיד יקשר בין פרקים שנלמדו במגמה. למשל: בתרגיל יתייחס לתפקיד המנהיג בעת ניסיון הגעה לפתרון ועל תורת המשחקים. התלמיד ישתמש בכלים שלמד במסגרת רטוריקה ודיבייט.		משחק סימולציה: התלמידים יעבדו בקבוצות וידמו תהליך של ניהול סכסוך בין מדינות (למשל בריטניה-אירלנד, קפריסין-תורכיה, יוון-תורכיה, רוסיה-אוקראינה, פקיסטן-אפגניסטן).		התלמידים הצופים יכתבו משוב על הצגת הסכסוך שישים לציון סופי לפרק זה.

שכבת י"ב – 120 שעות

1. ביטחון וטרור – 40 שעות

בפרק זה תיבחן תופעת הטרור כאסטרטגיה אלימה למימוש יעדים פוליטיים, אידיאולוגיים ודתיים במערכת הבינלאומית והאזורית. באמצעות התמקדות במספר מקרי מבחן התלמיד יעמוד על מערכת קשרי הגומלין שבין הטרור, התקשורת, דעת הקהל ושיטת הממשל הדמוקרטית ותיבחנה הדילמות המרכזיות ותהליכי קבלת ההחלטות בתחום הלוחמה בטרור.

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
התפתחות הטרור המודרני ומלחמות הגרילה	2	התלמיד ימשיג – טרור וגרילה. התלמיד יכיר את התיאוריות המציגות את המהפכה הצרפתית ורוסית הצארית – כערש לידתו של הטרור המודרני, מונח פוליטי מודרני. התלמיד יבין שגרילה הייתה כבר בעת העתיקה, ואת שידוד המערכות החברתי-כלכלי שעברה במאה ה-20.	מאו טסה טונג-אבי המהפכה הכפרית. לורנס איש ערב – אבי לוחמת הגרילה המודרנית. ארגון טופומארוס-ארגון הגרילה האורבני המודרני הראשון - היתרונות האסטרטגיים שמקנה העיר לטרור.	הרצאה בליווי מצגות וסרטונים.	איבינסקי, ז' (1991). <i>על התנגדות ומרד: מסות ומחקרים</i> . תל אביב: מאור. עמ' 35-48. גנור, ב' (1999). <i>טרור וזום – הקשיים המושגיים בהגדרתו</i> . נתיב, 3, עמ' 20-29.	השתתפות פעילה. שיעורי בית. התלמיד יצפה בסרט לורנס איש ערב ויגיש דו"ח צפייה עפ"י שאלות מנחות.
הטרור השיעי	3	התלמיד ידע את חמשת שלבי ההתמסדות של תנועת גרילה- שלב ההקמה, ההתגבשות, ההתרחבות, ההתמסדות ותפיסת השלטון.	תשתית דתית המקריבה את חיי הפרט למען האידיאולוגיה – פיגועי התאבדות. השלטון מדכא אותנו ולכן יש לפעול נגד השלטון. חכמי דת – אייתולות.	ניתוח מאמרים בכיתה.	עזאני, א' (2007). <i>חזבאללה בין נסיגת צה"ל מלבנון לממשלת אחדות לבנונית - צעד נוסף בדרך לרפובליקה אסלאמית בלבנון</i> . הרצליה: המרכז הבינתחומי הרצליה.	עבודת כיתה.
המדינה האסלאמית והשפעתה על העולם המערבי וההתמודדות	4	התלמיד יתוודע לגורמים לצמיחת דאע"ש, יכיר את דרכי הפעולה של הארגון ואת ההבדלים בינו לבין ארגונים	אבו באכר, אל-באגדדי, דאע"ש, מלחמת האזרחים בסוריה, ארקה, מוצול, "ציר	ניתוח כתבות וסרטונים על ניסיון השתלטות דאע"ש ופיגועי ההתאבדות	שוויצר, י' (2016). <i>המדינה האסלאמית בחלוף שנתיים – האם היא קורסת? ירשלים: המכון למחקרי ביטחון לאומי</i> .	עבודה אישית. שימוש בכתבות סרטונים ומאמרים.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

מולו	מוסלמיים קיצוניים אחרים, כמו אל-קעידה. התלמיד ינתח את ההתמודדות המערב מול איומי הארגון וידון בקשר בין ההגירה המוסלמית לאירופה לדאע"ש.	הרשע"י.	בתקופה האחרונה.		
מעורבות מדינות המזרח התיכון בטרור	3	התלמיד יכיר את מדינות ה"לב" של המזה"ת, את יתרון בגלל נפט, ואת זיקתן לארגוני טרור. התלמיד יבין את הקשר הדתי, האסטרטגי והטכני שבין ארגון חיזבאללה לאיראן.	איראן, חיזבאללה ומנהיגיו, לבנון, אפגניסטן, פקיסטן.	ניתוח אירוע.	ארנון, אי (2005). <i>ארץ לבנון</i> . ירושלים: אורן. ש"י, ש"י (2003). <i>ציר הרשע: איראן, חיזבאללה והטרור הפלסטיני</i> . הרצליה: המרכז הבינתחומי הרצליה.
ארגוני טרור חילוניים ודתיים	2	התלמיד יכיר ארגוני טרור דתיים וארגוני טרור חילוניים. התלמיד יבין את הדואליות של הגלובליזציה והטרור: כיצד הגלובליזציה תרמה להתפתחות הטרור העולמי, וכיצד ארגוני הטרור מאיימים על הכפר הגלובלי.	ארגון אלקעידה ותרומת "בן לאדן ו"בוגרי אפגניסטאן" לארגוני הטרור במזה"ת, תופעת המחבלים המתאבדים, זרוע הפתח, החזית העממית לשחרור פלסטין, הפתח כזרוע טרור של אש"ף.	ניתוח קטעי עיתונות.	בן דוד, לי (2004). <i>ארגוני הטרור הנלחמים בישראל</i> . ירושלים: מרכז מחקר ומידע של הכנסת. עמ' 34-2. יאס, ש"י. <i>האידיאולוגיות השונות של ארגוני הטרור</i> . http://www.baba-mail.co.il/content.aspx?emailid=23015
הג'יהד העולמי	3	התלמיד יבין את הדואליות של הגלובליזציה והטרור: כיצד הגלובליזציה תרמה להתפתחות הטרור העולמי, וכיצד ארגוני הטרור מאיימים על הכפר הגלובלי.	מלחמת קודש, איסלאם קיצוני, חמאס, סלפים.	ניתוח וקטעי עיתונות ומקורות אקטואליים. צפייה בסרט "אללה אסלאם", צבי יחזקאלי ערוץ 10.	מליח, אי ושאול, ש"י (2009). <i>מכאבול לירושלים: אל-קאעידה, הג'יהאד האיסלאמי העולמי והעימות הישראלי-פלסטיני</i> . תל אביב: מטר.
התפתחות הטרור הפלסטיני מקום	4	התלמיד יכיר את התפתחות הטרור הפלסטיני מקום המדינה ועד ימנו	הפדאוויין, טבח מעלה העקרבים, ארגון לשחרור פלסטין, פתח	הרצאה עם סרטונים וקטעי חדשות.	קמחי ש"י ואבן ש"י (2003), מי הם מתאבדי הטרור: טיפולוגיה של

¹² רשימת נושאים לדוגמה בנספח א.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

<p>המדינה ועד היום.</p>		<p>אנו.</p>	<p>לנד, אינתיפאדות, הסכם אוסלו ופיגועי ההתאבדות.</p>		<p>מחבלים מתאבדים פלשתינים. עדכן אסטרטגי 6, עמ' 22-26. ארנס, מ' (2016), 5 באפריל, פניו המשתנים של הטרור הפלשתיני. הארץ.</p>
<p>דילמות ביטחוניות להתמודדות עם הטרור</p>	<p>5</p>	<p>התלמיד יכיר את אתגרי המענה העולמי בכלל לאיומי הטרור ואת המענה הישראלי בפרט. התלמיד יבין כיצד ארגון טרור והמדינה הסובלת ממנו, לומדים על חוזקות וחולשות הצד שמולם ומנהגיו. התלמיד יכיר את המאבק הא-סימטרי שניהלו צרפת וארה"ב מול כוחות סדיר וגרילה בויטנאם-מה שהביא לתבוסת המעצמות.</p>	<p>לוט"ר, מרכיב ההרתעה (כולל מוטיבציה ויכולת שיקולי רווח הפסד של מדינה), סוגי הרתעה (כללית, הגנתית, ענישתית), הגורמים להצלחת ההרתעה – עד כמה ארגון הטרור תופס את הרתעת המדינה כרצינות, התמודדות התפיסה הרב תרבותית באירופה לאחר מלחמת העולם השנייה עם הטרור (במיוחד בפתיחת הגבולות לפליטים בגרמניה).</p>	<p>ניתוח סרטונים.</p>	<p>נתניהו, ב' (1996), <i>מלחמה בטרור: כיצד יביסו המשטרים הדמוקרטיים את הטרור המקומי ואת הטרור הבינלאומי</i>. תל אביב: ידיעות אחרונות. ביילין, י' (1998), <i>המדריך ליציאה מלבנון</i>. תל אביב: הקיבוץ המאוחד. גנור, ב' (2003), <i>מבוכ הלוחמה בטרור: כלים לקבלת החלטות</i>. הרצליה: המרכז הבינתחומי הרצליה.</p>
<p>שימוש ארגוני הטרור במדיה</p>	<p>6</p>	<p>התלמיד יכיר את שימוש ארגוני הטרור בערוצי התקשורת השונים. שימוש ברשתות החברתיות. התלמיד יכיר את טרור הסייבר הקיים כיום.</p>	<p>"תיאטרון הטרור", טרור קיברנטי, לוחמת רשת, אינתיפאדת הסכינים.</p>	<p>צפייה בסרטונים. ניתוח אירועים. אקטואלים. שימוש באינטרנט ורשתות חברתיות. סדנא על טרור סייבר, ממורי מגמת סייבר.</p>	<p>גנור, ב' (2007). <i>אסטרטגיית הטרור המודרני ותפקידה של התקשורת. המכון למדיניות נגד טרור</i>. הרצליה: המרכז הבינתחומי הרצליה. ירחי, מ' (2015). <i>המאבק בין ישראל לארגוני הטרור הפלסטינים על סיקור הסכסוך בעיתונות הזרה. מסגרות מדיה</i>, 14. עמ' 87-104. 2015. שפרמן, ק"ת (2008). <i>פני הטרור העתידיים-טרור סייבר</i>. המכון הישראלי לדמוקרטיה.</p>

2. משטר פוליטיקה ואסלאם במדינות המזרח התיכון – 30 שעות

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
מעמד דת האסלאם במשטר ובפוליטיקה של מדינות המזרח התיכון	2	התלמיד יבין את השפעת דת האסלאם על תחומי החיים השונים במשטרים של המזרח התיכון. התלמיד ישווה בין השפעת האסלאם במדינות השונות. התלמיד יבין את חשיבות והשלכות הדרשנים אסלאמיים על החברה במדינות המוסלמיות.	דרשנים אסלאמיים, מסגד, איסלאזם, אסלאם פוליטי, אחים מוסלמים, ארגונים ג'יהאדיסטיים, אסלאם פונדמנטליסטי.	הרצאה, צפייה בסרטוני דרשנים דיון בכיתה,	רז'ואן, נ' (תשי"ט). האסלאם כמחאה – האידיאולוגיה הפוליטית והדתית של "האחים המוסלמים". קשת, ב. עמ' 172. רייטר, י' (2008). <i>מלחמה, שלום ויחסים בינלאומיים באסלאם בן-זמננו</i> . ירושלים: מחקרי מכון ירושלים לחקר ישראל. עמ' 14-58.	השתתפות פעילה. ניתוח השפעת דרשן מוסלמי על ארגוני הג'יהאד האסלאמי.
המהפכה האיסלאמית באיראן	2	התלמיד יכיר את הגורמים שיובילו למהפכה, ינתח את בניית המשטר האיסלאמי ואת נושא "ייצוא" המהפכה, יתוודע למלחמת אירן-עירק כאירוע המפתח של התקופה וידון ביחסי ישראל-אירן טרם המהפכה.	שאה, שריעה, שיעים, סונים, אייטולה חומייני, משמרות המהפכה, מלחמת אירן-עירק.	מצגות, ניתוח טקסטים, וצפייה בסרטים.	שפירא, ש' (2000). <i>חיזבאללה בין אירן ללבנון ואפריקה</i> . רעננה: הקיבוץ המאוחד. מנשרי, ד' (1989). <i>איראן במהפכה</i> . תל אביב: הקיבוץ המאוחד, עמ' 229-298. קורדסמן, א"א ווגנר א"ר (1990). <i>מלחמת איראן-עיראק</i> . תל אביב: משרד הבטחון, עמ' 22-53.	ניתוח טקסטים.
אירן "חדשה" – האמנם !?	1	התלמיד ילמד על הנהגתו של רוחאני, וינסה לענות על השאלה האם ישנה אירן "חדשה", התלמיד ינתח את הסכם הגרעין שנחתם בין אירן למעצמות, את השינוי ביחסי אירן וארה"ב, ידון בשאלה האם עדיין אירן רוצה "לייצא" את רעיונות המהפכה וינתח את מעורבותה במזרח	אחמדניג'ד, רוחאני, הסכם הגרעין, חיזבאללה, החותמים, מלחמת האזרחים בתימן.	ניתוח טקסטים ומצגות.	מאמר של עמוס ידלין, יולי 2015, במסגרת המכון למחקרי ביטחון לאומי. ניתוח פרשנויות.	

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

				התיכון.		
השתתפות בדיון כיתתי.	ליטביק, מ' (2012). איראן ומדינות המפרץ. בתוך ע' רבי וי' גוזיינסקי (עורכים) <i>מדינות המפרץ בין איראן למערב</i> , (עמ' 11-17). תל אביב: המכון למחקר ביטחון לאומי. http://www.inss.org.il/uploadimages/Import/(FILE)1329724888.pdf	ניתוח מאמר וצפייה בסרטונים	חיכוך בין הגוש הערבי הסוני במפרץ לאיראן.	התלמיד יכיר את מערכת היחסים השברירית בין מדינות המפרץ לאיראן.	1	מערכת היחסים בין איראן למדינות המפרץ האחרות
השתתפות בדיון דו"ח צפייה.	ידלין, ע' וגולוב, א' (2013). <i>יצבות משטרים במזרח התיכון</i> . תל אביב: המכון למחקר ביטחון לאומי, עמ' 37-45.	לימוד עם סרטונים ומצגות.	השלטון המלוכני הסעודי, משק הנפט.	התלמיד יכיר את השלטון במדינות המפרץ הפרסי וישווה ביניהן. התלמיד יחשף להשפעת הנפט על המדינה. התלמיד יכיר את בעיות הפנים והחוץ.	2	משטר ופוליטיקה בערב הסעודית ומדינות המפרץ
השתתפות בדיון כיתתי.	ידלין, ע' וגולוב, א' (2013). <i>יצבות משטרים במזרח התיכון</i> . תל אביב: המכון למחקר ביטחון לאומי, עמ' 23-31.	לימוד עם סרטונים ומצגות.	שלטון מלוכני (המלך פארוק), מהפכת הקצינים החופשיים, שלטונו של נאצר, ימי הסוציאליזם הערבי, אנואר א-סאדאת והסכם השלום עם ישראל, חוסני מובארק והמהפכה במצרים (כיכר תחריר).	התלמיד יכיר את המשטר והפוליטיקה במצרים במהלך המאה הקודמת ועד ימינו אנו.	3	משטר ופוליטיקה במצרים משלטונו של המלך פארוק ועד ימנו
השתתפות פעילה.	ידלין, ע' וגולוב, א' (2013). <i>יצבות משטרים במזרח התיכון</i> . תל אביב: המכון למחקר ביטחון לאומי, עמ' 31-37.	לימוד עם סרטונים ומצגות.	שלטונו של חאפז אל אסאד ובן באשר, המיעוט העלוואי בסוריה, יחסי הפנים בסוריה, יחסי סוריה ישראל.	התלמיד יכיר את המשטר בסוריה מהקמת המדינה העצמאית	2	חברה ופוליטיקה בסוריה
השתתפות פעילה.	ססר, א' (1995). דמוגרפיה ופוליטיקה בירדן, בתוך ע' איילון וגי' גילבר (עורכים), <i>דמוגרפיה ופוליטיקה במדינות ערב</i> . תל אביב: הקיבוץ	לימוד עם סרטונים ומצגות.	שלטונות של המלך עבדאללה, שלטון המלך חוסיין – מאויב לאוהב- הסכם השלום עם ישראל, תקופת	התלמיד יכיר את המשטר בירדן מהקמת המדינה העצמאית. התלמיד יכיר את בעיות כלכליות,	2	חברה ופוליטיקה בירדן

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

	<p>המאוחד, עמ' 131-151.</p> <p>אלון, י' (2001). יחסי שבט ומדינה בעבר – הירדן המנדטורית: השבטים ותהליכי כינון המדינה המודרנית, <i>ג'מאעה ח</i>. עמ' 84-114.</p>		<p>המלך עבדאללה הנוכחי, שלטון ההאשמים, יחסי ישראל-ירדן.</p>	<p>פוליטיות ומדיניות פנים.</p>		
<p>השתתפות פעילה.</p>	<p>זמיר, מ' (1982). <i>אלימות ופוליטיקה בלבנון</i>. תל אביב: מערכות, עמ' 7-15.</p> <p>סלע, י'. המשבר הפוליטי בלבנון, <i>מגזין המזרח-התיכון</i>. נובמבר 2006.</p>	<p>לימוד עם סרטונים ומצגות.</p>	<p>מדינת מיעוטים, ממלחמת האזרחים ועד היום, יחסי ישראל ללבנון.</p>	<p>התלמיד יכיר את המשטר בלבנון מהקמת המדינה העצמאית.</p> <p>התלמיד יבין את קשיי סמכות המדינה ותפקודה עם קהילות המיעוטים השונות. כולל הפלסטינים.</p>	2	<p>חברה ופוליטיקה בלבנון</p>
<p>ניתוח השוואתי.</p>	<p>ליאל, א' (2008). <i>דמו-איסלאם: משטר חדש בתורכיה</i>. תל אביב: הקיבוץ המאוחד.</p>	<p>לימוד עם סרטונים ומצגות.</p>	<p>מדיניות הפנים הטורקית, מדיניות החוץ התורכית, יחסי ישראל ותורכיה.</p>	<p>התלמיד יכיר את שלטונו של מצטפא כמאל "אתא-תורכ" שהפך את טורקיה לחילונית וישווה לתקופת ארדואן.</p>	2	<p>המשטר בתורכיה מתקופת מצטפא כמאל "אתאתורכ" ועד ימנו.</p>
<p>עבודה פרטנית - הכנת דו"ח על אחד הארגונים.</p>	<p>סלע, י'. <i>הלאומיות הפלסטינית כתנועה קולוניאליסטית של הליגה-הערבית. מגזין המזרח-התיכון</i>, ספטמבר 2016.</p> <p>מנאע, ע' (1999). <i>מבוא: הפלסטינים במאה העשרים, בתוך ע' מנאע (עורך), הפלסטינים במאה העשרים: מבט מבפנים (עמ' 5-2)</i>. ירושלים: מכון ון ליר.</p> <p>קימרלינג, ב' ומגדל, י' (2002). <i>פלסטינים</i>. ירושלים: כתר.</p> <p>שטיינברג, מ' (2008). <i>עומדים לגורלם- התודעה הלאומית הפלסטינית, 1967-2007</i>. תל אביב: ידיעות ספרים. פרקים 2-5, 7, 9, 14.</p>	<p>לימוד עם סרטונים ומצגות.</p>	<p>פתי"ח, יאסר ערפאת, חמאס, אחמד שוקרי, עדאללה, ראאד סאלח, מחמוד דרוויש.</p>	<p>התלמיד יכיר את התפתחות הפוליטיקה בחברה הפלסטינית עם הקונפליקטים הפנימיים בחברה זו.</p>	4	<p>חברה ופוליטיקה פלשתינאית</p>

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

השתתפות בדין. שיעורי בית. הגשת עבודה על השפעת אחת המעצמות על מדינה שהתלמיד בחר.	אביאלי-טביביאן, ק' (2003), <i>בונים מדינה במזרח התיכון</i> . תל אביב: מט"ח. עמ' 136-142. ז'ק, מ' (1986). <i>הסכסוך הישראלי-ערבי בצבת המעצמות</i> . תל אביב: הקיבוץ המאוחד, עמ' 9-21.	לימוד עם מצגות וסרטונים.	מאבק בין גושי, נתיבי מים, מקורות נפט, ברית בגדד.	התלמיד יבין את משמעות המזרח התיכון לשתי המעצמות הגדולות.	2	המלחמה הקרה והשפעתה על המזרח התיכון
עבודה אישית. חיפוש מידע והשוואה בין המחאות, מטרותיהן וביטוייהן בארצות השונות.	ענבר, א' (עורך). (2013). <i>אביב ערבי? ישראל, העולם והשינויים האזוריים</i> . תל אביב: ידיעות אחרונות. עמ' 23-7, 57-78.	לימוד באמצעות צפייה בסרטונים, בכרזות רחוב וכתובות גרפיטי.	האביב הערבי, מחמד בועזיזי, כיכר תחריר, מלחמת האזרחים בסוריה, האחים המוסלמים.	התלמיד יכיר את התהליכים החברתיים והכוחות החדשים שמעורבים בפוליטיקה החדשה באזור.	3	ה"אביב הערבי" והשפעתו על הסדר החדש במזרח התיכון
עבודת כיתה בה התלמיד בוחר מדינה ומנתח את מצב היהודים המתגוררים בה.	אביאלי-טביביאן, ק' (2003), <i>בונים מדינה במזרח התיכון</i> . תל אביב: מט"ח. עמ' 142-147.	לימוד עצמי	מיעוט יהודי, עלילת דמשק, יהודי תימן, יהודי המזרח התיכון.	התלמיד יישם פרטנית את החומר הנלמד ובעזרת חומר עזר.	2	היהודים בארצות האסלאם

3. מלחמות ישראל והסכסוך הישראלי פלסטיני – 20 שעות

מטרת הפרק היא לסקור באופן היסטורי את מלחמות ישראל מרגע הקמת המדינה ועד למבצע "צוק איתן" ואת הסכסוך הישראלי-פלסטיני. בפרק יתעוררו שאלות שונות - מהי מלחמת ברירה ומהי מלחמת אין-ברירה? מה מידת מעורבות המעצמות באזור? האם יש חשיבות למדינה יהודית דמוקרטית?

נושא	מס' שעות	מטרות	מושגים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה
השלב השני של מלחמת העצמאות, 1948	2	התלמיד יכיר את השלב השני לאחר הקמת המדינה.	פירוק המחנות והקמת צה"ל, הסכמי שביתת הנשק.	סרטונים וקטעי עיתונות.	לורד, נ' (1958). <i>קורות מלחמת העצמאות</i> . תל אביב: מסדה.	השתתפות פעילה.
מלחמת סיני, 1956	1	התלמיד יבין את הסיבות שהובילו לפרוץ המלחמה.	תפיסת הביטחון בסיסי ושוטף תופעת המסתננים, מבצע מוסקיטר, אירועי כפר קאסם.	מצגות ומפות.	אתר האינטרנט של מכון ליפשיץ.	לימוד עצמי על-ידי עבודה אישית בכיתה.
מלחמת ששת הימים, 1967	1	התלמיד יכיר את הסיבות שהובילו	מיהם השחקנים במלחמה. ארה"ב וצרפת, איחוד	הרצאה מלווה במצגות	ססר, א' (1999). <i>ששה ימים – שלושים שנה: מבט חדש על מלחמת</i>	דין.

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

	ששת הימים. תל אביב. עם עובד. עמ' 125-76, 101-31, 44-151.	ומפות.	ירושלים.	למלחמה ואת השפעת המלחמה.		
השתתפות פעילה.	רפל, יי (1998), 1970 מלחמת ההתשה, בתוך ש' אהרוני ומ' אהרוני (עורכים) אישים ומעשים בישראל: ספר היובל, כפר סבא: מקסם.	ניתוח סרטונים. הסרט "בלוז לחופש הגדול".	קו בר-לב, פשיטות עומק, הפצצות אסטרטגיות.	התלמיד יבין את משמעות מלחמה מסוג של התשה.	1	מלחמת ההתשה
שיעורי בית. צפייה בסרט – שתיקת הצופרים. והגשת דו"ח צפייה.	בר יוסף, א' (2013), מלחמת יום הכיפורים והמודיעין, עיונים בתקומת ישראל, 23 (עמ' 1-23). באר שבע: אוניברסיטת בן גוריון.	ניתוח קטעי עיתונות וסרטונים.	גורם ההפתעה. קונספציה מוטעית. ועדת אגרנט. מוטי אשכנזי ותנועת המחאה נגד הנהגת המדינה.	התלמיד יכיר את הסיבות שהובילו למלחמה. ואת השפעותיה	2	מלחמת יום כיפור, 1973
דיון.	יערי, א' ושיף, ז' (1984). מלחמת שולל. תל אביב: שוקן.	ניתוח סרטונים.	אורנים גדול, אורנים קטן, אזור הביטחון, "הבוץ הלבנוני", ועדת כהן, סברה ושתילה, התפטרותו של מנחם בגין, ארגון ארבע אמהות.	התלמיד יכיר את הסיבות שהובילו למלחמה. ואת השפעותיה.	2	מלחמת לבנון הראשונה, 1982
השתתפות פעילה	רפל, יי (1998) מלחמת המפרץ בתוך ש' אהרוני ומ' אהרוני (עורכים) אישים ומעשים בישראל: ספר היובל, כפר סבא: מקסם.	לימוד עם קטעי עיתונות	נפילת טילים בישראל, טיל פטריוט, חדר אטום.	התלמיד יבין את משמעות המלחמה בעורף האזרחי.	1	מלחמת המפרץ הראשונה, 1991
ניתוח השוואתי למלחמת לבנון הראשונה.	קצוביץ, א' (2008). מלחמת לבנון השנייה: היבטים תיאורטיים ונורמטיביים. בתוך פוליטיקה 17. עמ' 37-46. אלרן, מ' וברוס, ש' (2007). מלחמת לבנון השנייה – היבטים אסטרטגיים. תל אביב: ידיעות אחרונות. עמ' 15-25, 159 145, 84-100.		ועדת וינוגרד. דעת הקהל כגורם משפיע.	התלמיד יכיר את הסיבות שהובילו למלחמה. התלמיד יכיר את הקשיים הצבאיים והמדיניים במלחמה כנגד ארגון טרור החיזבאללה.	1	מלחמת לבנון השנייה, 2006
עבודה עצמית.	גודמן, ה' (2009). הדיפלומטיה הציבורית של ישראל במהלך מבצע "עופרת יצוקה" ואחריו, עדכן אסטרטגי, 11.	קריאת ידיעות עיתונאיות. וניתוחן	מבצע חומת מגן, המוקטעה, מבצע עופרת יצוקה, מבצע צוק איתן. עקרונות: צמצום נזק אגבי, האבחנה	התלמיד יכיר את מבצעי צה"ל השונים והשפעותיהם הן על הביטחון והן על החברה	2	מבצעים צה"ליים, שנות 2000

	רובין, ע', (2015). <i>ההגנה האקטיבית של ישראל במבצע "צוק איתן"</i> , רמת גן: מרכז בגין-סאדאת למחקרים אסטרטגיים אוניברסיטת בר-אילן, עמ' 12-31.		והמידתיות. מושגים: ארגון חמאס, עליונות אווירית, מודיעין בזמן אמת, תקיפת מטרות מהאוויר, דיני המלחמה, אוכלוסייה במרחב לחימה, עורף אזרחי, רקטות וטילים והגנה אקטיבית (כיפת ברזל).	בישראל.		
השתתפות פעילה וניתוח קטעי עיתונות.	בר-טל, ד' (2007). <i>לחיות עם הסכסוך</i> . ירושלים: כרמל. הר סגור, מ' וסטרון מ' (199). <i>ישראל ופלסטין: המציאות שמעבר למיתוסים</i> . גבעת חביבה: המרכז היהודי – ערבי, 1997.	מצגות וסרטים.	המנדט הבריטי, ארגון ההגנה, הר הבית, מסגד אל-אקצא, חאג' אמין אל-חוסייני.	התלמידים יכירו את שורשי הסכסוך, ילמדו על מנהיגים באותה תקופה, ינתחו את המעבר מסכסוך לאומי לסכסוך דתי.	4	הסכסוך הישראלי פלסטיני
כל תלמיד יכין רפרט על אחד מהסכמי השלום ויציג בכיתה.	ניתוח הסכם שלום.	יחידה ללימוד עצמי.		התלמיד ילמד לעבוד באופן פרטני על ניתוח קטע מקור.	3	תהליכי שלום של ישראל עם שכנותיה והפלשתינים

י"ב – סדנא על ההסברה הישראלית – 8 שעות

ביקור במשרד ההסברה. הרצאה על פעילות ההסברה וקשייה בעולם. התלמיד יכין הרצאת הסברה בעברית ובאנגלית, ובה יסביר אירוע אקטואלי הקשור לישראל. תלמידי הכיתה יתנו משוב אנונימי ובו יסבירו האם ההרצאה הצליחה לשכנע אותם ומה היו מתקנים על מנת שההרצאה תוכל להסביר בבהירות את האירוע.

י"ב – הנחיית כתיבת עבודת מחקר – 30 שעות

ההנחיה תתקיים אחת לשבוע. בתחילת השנה יהיו שיעורים של הנחייה כיתתית ולאחר מכן ההנחיה תהיה אישית, על פי סבב פגישות קבועות עם התלמידים. ההנחיה תכלול הסברת חשיבות נושא כתיבת עבודה מדעית במסגרת לימודים בבי"ס תיכון וכיצד מציגים שאלת מחקר. כמו כן, התלמיד יונחה בדרך השימוש בסקירה ספרותית,¹³ חשיבות העמידה בלוחות זמנים, מבנה העבודה ודרך הגשתה.

¹³ ביקור בספריית בית אריאלה (יתכן ביקור בספרייה של אחת האוניברסיטאות באזור שלנו).

נספחים

נספח א': עבודת חקר

במהלך הלימוד במגמה, התלמיד יגיש מספר עבודות חקר התנסותי במגוון רחב של נושאים שיהוו את הבסיס לציון הסופי של שכבת י"ב. העבודות תהיינה במקביל לפרקים שילמדו. נושאים לדוגמה בפרק ביטחון וטרור:

1. ניצני הטרור הערבי בסכסוך הישראלי ערבי_ (מתקופת השיח' עז אלדין אל-קסאם ועד השתלטות פתח על אש"ף (1968)
2. "החזית העממית לשחרור פלסטין"
3. "החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין"
4. "החזית העממית לשחרור פלסטין – המפקדה הכללית"
5. "חזית המאבק העממי"
6. "החזית השחרור הפלסטינית"
7. תמיכת ברית המועצות והגוש המזרחי בארגוני הטרור הפלסטינים
8. ארגון "ספטמבר השחור"
9. רצח הספורטאים באולימפיאדת מינכן 1972
10. לבנון כמוקד פעילות הטרור הפלסטיני (1978-1982).
11. הסיבות לפרוץ האינתיפאדה הראשונה ואירועים מרכזיים בתקופה זו
12. יאסר ערפאת – ניתוח מנהיגותו.
13. הטרור הפלסטיני -מהסכם אוסלו (1993) ועד לתקופת האינתיפאדה השנייה (2000)
14. הסיבות לפרוץ האינתיפאדה השנייה ואירועים מרכזיים בתקופה זו
15. החיזבאללה כארגון טרור נתמך מדינה : בין איראן לסוריה
16. הקמת ה"חמאס"
17. תרומת "אל-קאעידה" -לארגוני הטרור במזה"ת ויחסם לישראל וליהודים
18. תנועת האחים המוסלמים וארגוני טרור באחת ממדינות ערב

נושא לדוגמה על הטרור כיום באירופה:

התמודדות התפיסה הרב תרבותית באירופה לאחר מלחמת העולם השנייה עם הטרור באירופה.

נושא לדוגמה בסיום לימוד הפרק על מנהיגות:

התלמיד יבחר מנהיג/ה פורץ/ת דרך ומעורר/ת השראה. למשל אינדרה גאנדי, גולדה מאיר, מרגרט תאצ'ר, אנג'לה מרקל, ברק אובמה, רוזוולט, קנדי ועוד.

התלמיד יגיש עבודת חקר וינתח את מנהיגותו/ה ביחס לפרמטרים שיקבעו. התלמיד יחקור אירוע מכונן בתקופת מנהיגותו/ה. בעבודה התלמיד לא רק יסקר את מנהיגות הדמות הנבחרת, אלא אף יביא עמדה ביקורתית לגבי מנהיגותו.

עבודה לדוגמה על גלובליזציה בשילוב דיבייט:

ניתוח ועידת קופנהגן - בהתאמה למושגים שנלמדו (גלובליזציה, מדינות מפותחות, מדינות מתפתחות, האינטרס הלאומי, עוצמה, ריאליזם מדיני, תלות בין מדינות). כל תלמיד ינתח מדינה או ארגון המעורבים בוועידה באופן ישיר או עקיף, ויבחן את האינטרסים של המדינה או הארגון בוועידה זו. בכיתה יתנהל דיון המדמה את הוועידה ובה כל תלמיד יציג את מדינתו / ארגונו ויסביר כיצד הוא מתייחס לישראל בוועידה זו.

עבודת חקר מעמיקה:

המטרה שכל תלמיד יבחר את הנושאים שמעניינים אותו על מנת שיוכל להעמיק בהם באופן עצמי. במהלך העבודה התלמיד יעסוק בהיבטים שונים כמו: היבטים חברתיים, תרבותיים, פוליטיים, מגדריים, משפטיים של האזור/המדינה אותה בחר לחקור. התלמיד יציע פתרונות, רעיונות, יוזמות, או דרכים לשיפור - וכל זאת בהתאם לשיקולים, לצרכים ולמגבלות אותם למד להכיר במהלך מחקרו. בשלב הראשון של העבודה, התלמיד יגיש את הצעת המחקר שלו ויקבל עליה אישור. לאחר קבלת האישור התלמיד יאסוף וילקט מידע מקיף על הנושא שבוחר כולל על השחקנים הרלוונטיים הקשורים לנושא ויבין את טיב הקשר והיחסים ביניהם. התלמיד ייחשף למחקרים אקדמיים. התלמיד יחקור את הבעיה ויציע פתרונות לבעיה הנחקרת. לצורך עבודת המחקר התלמיד ייעזר בתקשורת לאומית ובינלאומית ובמשרד החוץ הישראלי. התלמידים יציעו פתרון הסברתי עבור מדינת ישראל. לצורך מציאת הפתרון התלמיד ייפגש עם נציגי משרד החוץ/ההסברה ועם עיתונאים שיסייעו לו להגיע לשווק הפתרון באופן יעיל.

דף הנחיות לדוגמה לכתובת עבודת החקר המסכמת:

עליך לבחור נושא מאחד הנושאים שנלמדו, לחקור אותו באופן מעמיק ויסודי ולכתוב אודותיו. העבודה תשקף תהליך למידה עצמי, תוך שימוש מושכל וביקורתי במקורות ראשוניים ומשניים. יש להקפיד על הגהה, כתיבה בהירה, עברית תקינה, כותרות בהירות ומובנות, סגנון כתיבה ועימוד. יש להקפיד על ניסוח הולם של שאלת המחקר, על שימוש נכון במובאות, הפניות והערות שוליים, על אזכור נספחים בגוף העבודה.

תהליך העבודה

- במהלך העבודה עליכם להיות בקשר רציף עם המורה תוך כדי עמידה בלוח הזמנים.
1. עליך לבחור אחד ממורי המגמה שינחה אותך בעבודתך בהתאם לנושא שבחרת.
 2. עליך לנסח את שאלת המחקר בנושא שבחרת.
 3. עליך להציג ראשי פרקים עד לתאריך _____
 4. עליך להיפגש על פי לוח זמנים ידוע מראש להנחיה ממוקדת עם המנחה.
 5. עליך להגיש טיוטה ראשונית לבדיקת המנחה עד לתאריך _____
 6. עליך להגיש את העבודה הסופית – עד סוף אפריל בשנת הלימודים של כיתה י"ב.

מבנה העבודה

1. מבוא: המבוא יציג את שאלת המחקר, יסביר את הסיבות לבחירת הנושא והשאלה, יציג את מבנה העבודה וכיצד עונים הפרקים השונים על שאלת המחקר.
2. רקע לנושא: הרקע אמור להיות ממוקד ורלוונטי לנושא ושאלת המחקר.
3. פרקי העבודה: על הפרקים להתייחס לשאלת המחקר, סדר הפרקים צריך להיות הגיוני ומוסבר.
4. סיכום ומסקנות: הסיכום בוחן ומציג את המסקנות המשמעותיות ביחס לשאלת המחקר.
5. ביבליוגרפיה: רשימה מסודרת, הקפדה על חלוקה למקורות ראשוניים ומשניים, הקפדה על כתיבה נכונה של הפריטים והקפדה על סדר נכון שלהם.

נספח ב': דו"ח סיור

הנחיות כלליות: הדו"ח יוצג עד שבוע מיום הסיור. יש להגיש את הדו"ח מודפס בגופן "דויד",
גודל 12, רווח של שורה וחצי בין הפסקאות.

הסיור קשור לתיאוריות ונושאים שנלמדו בכיתה. עליכם לכתוב בדו"ח אילו תיאוריות/נושאים
רלוונטיים לניתוח הסיור. הסבירו בקצרה מהי התיאוריה, בחרו שני מושגים או עקרונות מתוך
הנושאים שנלמדו ונתחו בעזרת הסיור.

שם התלמיד: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

מקום הסיור: _____

נושא הסיור: _____

סכם בקצרה את מהלך הסיור:

הצג את הנושאים שעלו במהלך הסיורים ומתקשרים לחומר הנלמד:

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פי"ת

מהנושאים שכתבת בסעיף הקודם, הצג שני נושאים שהם בעלי חשיבות לאומית ואישית מבחינתך:

האם הסיור סייע לך להבנת החומר שנלמד בכיתה. אם כן, כיצד?

אנא שתף מהם הרשמים שלך בעקבות הסיור (הערותיך/ המלצותיך/ השגותיך):

נספח ג': דו"ח צפייה בסרט

הנחיות כלליות: הדו"ח יוצג עד שבוע מיום הצפייה בסרט. יש להגיש את הדו"ח מודפס בגופן

"דויד", גודל 12, רווח של שורה וחצי בין הפסקאות.

הסרט הנצפה מסכם תיאוריות ונושאים שנלמדו בכיתה. עליכם לצפות בסרט, להחליט אילו

תיאוריות רלוונטיות לניתוח הסרט. הסבירו בקצרה מהי התיאוריה, בחרו שני מושגים או

עקרונות מתוך התיאוריה, הסבירו אותם והדגימו בהרחבה כיצד שני עקרונות/מושגים אילו באים

לידי ביטוי בסרט. ההדגמה היא החלק המשמעותי בדו"ח. נא הסבירו בדיוק כיצד תוכלו לנתח את

מעשיהן של הדמויות לאור עקרונות שנלמדו בתיאוריה הרלוונטית.

שם התלמיד: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

שם הסרט: _____

מה הן התיאוריות/ המושגים/ הנושאים שלמדת עליהם ועלו בסרט:

תכנית לימודים בדיפלומטיה ויחב"ל, הרב תחומי ב' פ"ת

מהנושאים שכתבת בסעיף הקודם, הצג שני נושאים שהם בעלי חשיבות אישית מבחינתך:

האם הסרט סייע לך להבנת החומר שנלמד בכיתה. אם כן – כיצד?

אנא שתף מהם הרשמים שלך בעקבות הסרט (הערותיך / המלצותיך / השגותיך):

נספח ד': "תיכונים תאומים"

תכנית ייחודית שמטרתה להסביר ולשפר את תדמית ישראל בעולם. התחושה שמקננת ברבים מאיתנו, ובעיקר בקרב בני הנוער, שההסברה אינה מצליחה "להעביר את המסר" ועיקר עבודתה הוא בהתגוננות ובהצדקת זכות קיומה של מדינת ישראל היהודית, וזאת לאחר שבעים שנות קיומו.

לצערנו, גם היום לאחר שנים רבות עדיין יש בעולם מי שמנסה לשלול את זכותנו הלגיטימית למדינה יהודית דמוקרטית בעזרת רטוריקה מעוותת של פגיעה בזכויות אדם. הסברת הרעיון הציוני נעשה עוד לפני קום המדינה, אך לאחר הקמת מדינת ישראל היהודית, ההסברה הפכה קשה יותר נוכח מתקפות בלתי פוסקות על מדיניות הממשלות למיניהן, כשחלקן אף מתבססות על שקרים.

תכנית "תיכונים תאומים", היא בעצם "הסברה בגובה העיניים" באופן בלתי אמצעי. מטרת התכנית להכשיר דור צעיר של אזרחים מעורבים בעלי ידע בתהליכים הפוליטיים המשתנים הן באזור הגיאוגרפי העדין והשביר שבו אנו חיים, קרי – ישראל ושכנותיה, והן בתהליכים המשתנים בעולם הגלובלי שמשפיעים על תחום היחסים הבינלאומיים. תלמידי התכנית נחשפים להתנהלות ישראל בזירה העולמית ואת קשייה והתמודדותה מול מתקפות הנגד של ארגונים שונים בעולם, ויוכל להסביר לבני נוער בגילו את ישראל באופן מושכל ואמיתי.

בשלב הראשון במסגרת התכנית, תלמידים מישראל ומחו"ל המשתייכים לזוג בתי ספר "תאומים" יקיימו מפגשים וירטואליים וילמדו מערכי שיעור משותפים. בשלב השני, יתקיימו מפגשים ממשיים בין התלמידים מחו"ל ומישראל ויערכו סיורים חינוכיים חווייתיים משותפים לצורך הסברה, הן בישראל והן בחו"ל. מאז 2012 יצאו כבר כ-150 בני נוער למשלחות שונות ברומניה, נורבגיה, פולין ובולגריה. חשוב לציין כי תלמידים רבים מבקשים להשתתף בתכנית אך רק מעטים זוכים להיכלל בה, מפאת חוסר נכונות מצד מספר מדינות להשתתף בתכנית זו, בשל התדמית הישראלית הלקויה.

נספח ה': דיבייט

דיבייט הוא משחק תפקידים בו מתווכחות שתי קבוצות – "ממשלה" ו"אופוזיציה" על מגוון נושאים באופן תרבותי. הקבוצה כותבת בעצמה את הטענות ומנסה לשכנע בצדקתה. במהלך השיעורים תלמידי הקבוצה לומדים מהם טענות רלוונטיים- ניתוח וביסוס, תוך שימת דגש על עמידה מול קהל, שימוש בשפת גוף, בקול ובשפה. בנוסף, על מנת להפריך את טענות הצד השני, התלמידים לומדים להקשיב לזולת, ולהבין את רב התרבויות כפי שבא לידי ביטוי במגוון דעות לסוגיה מסוימת. כמו כן, הדיבייט מסייע לבניית ביטחון עצמי.

במגמה, הדיבייט ישמש את התלמיד ככלי לבניית טענות בנושא מדיניות החוץ של ישראל, הסברה ושיפור תדמיתה בעולם.

נספח ו': מודל האו"ם

בדומה לדיבייט, התלמידים משחקים משחקי סימולציה והופכים ל"שגרירים" של מדינות ומשתתפים ב"דיוני או"ם" ובעידוד השונות, כמו למשל מועצת הביטחון של האו"ם. התלמידים לומדים על הארגון ומוסדותיו ודנים בנושאים אקטואליים העומדים בלב סדר היום הבינלאומי. התלמידים נחשפים לתהליך קבלת החלטות המבוסס על מורכבות של מדיניות חוץ לאומית ובינלאומית. גם כאן, כמו בדיבייט התלמידים חוקרים את הנושא לעומק וכותבים טענות. התלמידים רוכשים מיומנויות במשא ומתן דיפלומטי. התלמידים ישתתפו בכנס שמתקיים כל שנה בבית ספר האמריקאי שבאבן יהודה.